

EDUCATIEVE
ACADEMIE vzw

vvtiv.

KOMPAS

NUMMER 3 - JAARGANG 1 - 1 JUNI 2026

De Sterker-na-de-Val-cyclus

Zelfs authentieke leiders vallen opnieuw.

04

Inhoud

- 04 INTERVIEW MET RELATIETHERAPEUT JAELE COLE
ALS HET VERLANGEN VASTLOOPT
- 10 CREATIVITEIT: EEN BOEIEND BEGRIIP
HOE KIJKT DE E.A. NAAR DEZE PIJLER?
- 18 STERKER NA DE VAL
EEN MODEL VOOR AUTHENTIEK LEIDERSCHAP
- 24 IK BEN I.V.-COACH
GESPREK MET DE 1STE LICHTING AFGESTUDEERDEN
- 38 INTEGRATIEF WERKEN MET ACT
EEN TOOLBOX MET KAARTEN
- 46 VAN IMPRINT NAAR BLUEPRINT
PERINATALE EN VROEGKINDERLIJKE INVLOEDEN

EN OOK NOG

- Poëtische prikkels 16, 32, 44
- Boeken door ons verslonden 17, 33, 45
- I.V.-opleidingen 28
- Supervisie dag 31
- Sonar en psycho insta-pages 36
- Jaaropleidingen en korte trainingen 48
- Co-lab: zuurstof voor je ziel 52
- Slotwoord van Bruno Van den Bosch 57

38

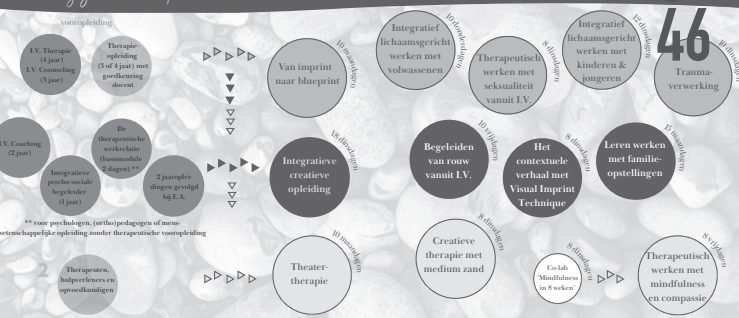
24

10

JAAROPLEIDINGEN 2026-2027

12 mogelijkheden om te verdiepen

Authentiek therapeuschap

TANJA DIERCKX
HOOFDREDACTEUR

‘Vallen is niet het probleem, blijven liggen wel’. Deze zin gebruikt Jan Jacobs, voorzitter van de V.V.T.I.V., telkens weer bij het coachen van leiders. Het gaat over *failing forward*, waarin falen een leerproces in gang zet. Deze uitdrukking komt van de auteur John C. Maxwell, die zei: *‘Fail early, fail often, but always fail forward.’*

Dan denk ik meteen aan de I.V.-studenten die op supervisie komen en vol schroom de filmpjes van hun sessies tonen. Of de faalangst die sommigen hebben voor de cliëntbegeleiding. Ik ben altijd zo blij dat ze fouten maken. Ik zou bijna roepen: ga voluit en maak er zoveel mogelijk! Want net daarin schuilt de groeikans. Maak je geen fouten, dan leer je niet bij.

Onder meer hierover schreef Jan Jacobs dus een boek, *Sterker na de val*, en een artikel in dit magazine: *Over leiders die struikelen en therapeuten die dat herkennen* (p. 58). In zijn boek reikt hij een model aan voor authentiek leiderschap, en in zijn artikel trekt hij zeven parallellen voor therapeuten, waarbij hij het woord “leider” door “therapeut” vervangt. Ik ben benieuwd wie zich hierin herkent. Deze krijg je alvast als voorproefje: ‘Authentiek leiderschap vraagt dat iemand zijn masker afzet. Authentiek therapeuschap vraagt hetzelfde. En als jij je masker afzet, zakken andere maskers ook.’ Dus eerst onze eigen maskers af, zodat onze supervisanten én onze cliënten dat ook kunnen. Laat ons daar maar voor gaan!

‘In zijn boek reikt Jan Jacobs een model aan voor authentiek leiderschap, met zeven parallellen voor therapeuten, waarbij hij het woord "leider" door "therapeut" vervangt. Ik ben benieuwd wie zich hierin herkent’

Relatie- therapeut Jaela Cole

DOOR TANJA DIERCKX

‘Jarenlang goeie seks overkomt je niet zomaar’

Als relatietherapeut en seksuologisch hulpverlener begeleidt Jaela Cole koppels bij wie het verlangen is vastgelopen. Ook haar eigen seksleven stokte toen haar lichaam haar in de steek liet... In *Stilte in bed* bekijkt ze hoe verlangen kan verdwijnen – en hoe het, soms op kousenvoetjes, weer kan terugkeren.

Je kent haar misschien van haar wekelijkse column op zaterdag in De Morgen Magazine. Jaela Cole schrijft boeiend en minzaam over de mensen die in de zetel voor haar zitten en die het vaak verdomd moeilijk hebben om hun relatie liefdevol in stand te houden. In haar column gaat het ook wel eens over het verlangen dat uitdooft in een langdurige relatie. Hierin is Jaela ervaringsdeskundig. Na jaren van pijn en operaties – en daartussenin ergens haar diagnose: endometriose – ging het licht van seksueel verlangen voor haar uit. Ze schreef er haar boek *Stilte in bed* over. Over haar weg naar herstel, over vrouwelijk verlangen dat weer wordt opgebouwd: van het hoofd via het hart naar het lichaam.

Elk boek heeft een nulpunt. Waar ontstond jouw behoefte om je ervaringen op te schrijven?

“Bij mezelf. Als pijnpatiënt leerde ik van mijn eigen lichaam te dissociëren om te kunnen functioneren. Zo leerde ik leven met pijn. In 2017 kreeg ik non-stop bloedingen en werd mijn baarmoeder verwijderd. Na een jarenlang medisch traject bleef ik achter met de littekens van drie operaties en een fysiek trauma. Daarna ben ik compleet uitgevallen, ook seksueel.”

Daar gaat je boek over: seksueel uitvallen, in jouw geval vanwege pijn. De weg terug is een zoektocht geweest.

“Ik heb twee jaar gewerkt om mezelf op seksueel vlak weer in beweging te krijgen. Tijdens mijn ziekte ben ik seksuologie gaan studeren aan de KU Leuven en daarna heb ik een postgraduaat seksuologisch hulpverlener gevolgd. Voor mijn bachelorproef heb ik als onderwerp gekozen voor ‘Seksuele sputteringen bij vrouwen en de impact op de relatie’. Toen ik bij het CAW werkte en de collega's mijn proef lazen, zeiden ze: “We komen deze problematiek vaak tegen: koppels met seksuele discrepantie- en opwindingsproblemen, genito-pelviene pijn-/penetratiestoornissen en orgasmestoornissen. Waarom maak je hier geen boek van?” Aanvankelijk liep ik niet warm voor dat idee, tot ik drie jaar geleden mijn eigen praktijk startte. Omdat ik bij relatietherapie bewust doorvraag naar het seksleven, kwamen die thema's ook naar boven. Toen beseftte ik: het gaat hier niet alleen over mij.”

En dat werd een heel persoonlijke zoektocht die dicht op je huid zit.

“Ik ben het inderdaad niet gewend om me zo kwetsbaar op te stellen. Maar mijn zoektocht ging ook over geloofwaardigheid. Als je vastzit en niet meer in een staat van opwinding en verlangen kunt komen, maar als seksueel hulpverlener met koppels gaat werken en pretendeert hen te kunnen helpen... Dat klopte niet voor mij. Ik vond dat ik pas hulpverlener kon zijn als ik het allemaal zelf had doorleefd. Tijdens het schrijven begon ik het holistische plaatje te zien: seksuele sputteringen zijn eigenlijk symptomen van andere problemen. Dat is bij iedereen anders. Elk traject is heel persoonlijk.”

Jouw overtuiging is: verlangen kan ook wakker gekust worden... Maar het heeft tijd nodig. Dat “kussen” is een metafoor. Of is het “klussen”? Is seks een werkwoord?

“Het kan een werkwoord zijn, als je dat wilt. En als je er tijd voor overhebt. Daarom hou ik van de Engelse vertaling ‘*making love*’. Je moet het wel “maken”. Jarenlang goeie seks overkomt je niet zomaar. Het kan zijn dat je seksleven in de eerste vijf of tien jaar van je relatie helemaal prima loopt, maar dat dit verandert door een gebeurtenis als burn-out, verlies of een ziekte zoals bij mij. Of je wordt slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag, waardoor je lichaam op slot gaat. Soms spelen er kwesties van zelfbeeld en zit je op een zeker moment niet goed meer in je vel. Maar ook vanuit het denken kan het foutlopen: denken dat het zó moet, het van jongsaf ergens verkeerd begrepen hebben en dat dan in je relatie maar laten gebeuren. Zoals: het móét een keer per week of het móét op die manier. Wat ik ook vaak tegenkom is: ik doe het voor hem, want anders wordt hij lastig. Dan wordt seks een gevolg van een afweging: ik doe het wel even of hij loopt twee dagen slecht gezind rond. Met de beste bedoelingen, maar als je het doet voor de ander, wordt de seks op lange termijn er niet beter op.”

Je schreef je boek in drie delen: hoofd, hart en buik. In je gedeelte over het hoofd wil je vooral mythes doorprikken. Er is de voorbije decennia wel wat verschoven in de overtuiging over vrouwelijke seksualiteit. Merk je dat in je praktijk?

“Wat ik zie veranderen, is dat er veel gebeurt dóór vrouwen en vóór vrouwen. Denk aan workshops en vrouwencirkels waarin vrouwen aan zichzelf werken, en die zichzelf de vraag stellen: wat heb ik laten liggen? Vrouwen maken weer contact met hun

lichaam en beseffen: ik heb werk te doen. Mogelijk gaat dit verhoogd bewustzijn ook gepaard met onze huidige tijdsgeest van burn-outs en existentiële vragen die mensen op knooppunten in hun leven brengen. Volgens studies ervaren zo'n 40% van de vrouwen in de loop van hun leven een of meer vormen van seksuele disfunctie, zoals verminderd verlangen, opwindingsproblemen, orgasmestoornissen en pijnproblemen."

Hoe ga je met zulke partners/cliënten aan de slag?

"Een belangrijke eerste vraag is: wat wond me vroeger op? En windt datzelfde me vandaag nog altijd op? Dan merk ik dat er veel vrouwen ofwel zich vragen gaan stellen, ofwel antwoorden: ik weet dat eigenlijk niet. Of: ik weet dat wel als ik met mezelf vrij, maar dat is anders. Veel vrouwen leren hun lichaam inderdaad goed kennen via masturbatie. Ze weten wat werkt, wat hen naar een orgasme brengt. Maar die kennis laat zich niet één-op-één vertalen naar partnerseks. Daar spelen andere factoren mee: gezien worden, je veilig voelen, je niet hoeven te haasten, niet hoeven te presteren. In partnerseks verschuift het dus niet zozeer naar techniek, maar naar context. Seksualiteit is ook iets dat je actief moet bevorderen. Je doet er dingen voor, je kunt dat temporiseren en je kunt er wat mee spelen. Dat is een vermogen, maar dat communiceren met de partner loopt wel eens mis. Vaak eerder uit uitputting dan uit schaamte, vrees ik. Ik merk dat er in het leven van tweeverdieners met kinderen weinig energie overblijft voor extra investeringen."

Je hele boek lang voel je als lezer dat het niet over een paar tips en tricks gaat, maar wel degelijk over een investering.

"Fuck the proces, where can I buy the results? (lacht) Nee, zo

'Fuck the proces, where can I buy the results? Nee, zo werkt dat niet.

***Het is heel ontnuchterend,
maar elk therapeutisch
proces heeft zijn integratietijd
nodig. Inzichten moeten indalen'***

werkt dat niet. Het is heel ontnuchterend, maar elk therapeutisch proces heeft zijn integratietijd nodig. In het hartstuk – het tweede deel in mijn boek – schrijf ik over hoe belangrijk het is naar je eigen kwetsuren te kijken voor je tot actie overgaat. Mensen willen vaak te snel "oplossen", en als het niet meteen lukt worden ze gefrustreerd en kwaad. Dan komt er pijn naar boven. Oude pijn zelfs. Pas dan zie je hoe complex seksualiteit is."

In dat hartstuk heb je het vooral over je veilig voelen. Zodra partners zich veilig voelen bij elkaar, kan de pijn ook gevoeld worden, schrijf je.

"We worden gekwetst in onze relatie, maar een relatie brengt ook heling. Dan is het bijzonder nuttig om ook naar jezelf te kijken, al is het makkelijker om alle "tekortkomingen" bij de partner te leggen. Ontevreden zijn zonder je eigen aandeel daarin op te nemen is geen oplossing. Dan krijg je de mensen die van de therapeut verwachten dat deze hun partner verandert. Of het "als-dan-principe": als jij wat meer dit of dat doet of bent, zal ons seksleven verbeteren. De teleurstelling in de relatie wordt dan ingezet als een soort van wapen. Al klinkt dat woord "wapen" te bewust, want ik kom zelden mensen tegen die elkaar bewust kwetsen. Maar ik denk dat de balans van geven en nemen vandaag voor vrouwen heel erg doorslaat naar te veel moeten geven, waardoor het moeilijk wordt om nog te ontvangen. Waar zit de frustratie op het gebied van: heb je genoeg gekregen of niet? En zet je dat in als wapen?"

Geven en nemen gaat dan ook over zaken buiten het seksleven, vermoed ik. Bijvoorbeeld dat de partner te weinig helpt met de kinderen of het huishouden. Of dat een van beiden het gevoel heeft er alleen voor te staan.

"Dat kan allemaal. Als de verbinding verloren gaat, wordt dat tegenwoordig veel beter waargenomen. Zonder te generaliseren zijn het meestal vrouwen die zeggen: 'Ik mis verbinding en daardoor gaat mijn lijf op slot.' Maar ook dan komen we bij het eigen aandeel: wat heb jij daaraan gedaan? Help hem om jou te helpen. Verantwoordelijkheid opnemen voor je eigen heling is cruciaal. En ook aanvaarden wat de relatie maar is. Want over het algemeen verwachten we wel heel veel van onze relatie. Waar zit het stuk: ik aanvaard je, ik probeer je niet beter te maken, en ik aanvaard ook mijn eigen tekorten?"

Veilig voelen is belangrijk. Maar veilig voelen is ook: zonder stress, de ziekte van deze tijd. Of “de sluipmoordenaar van het verlangen”, zoals jij die noemt.

“De impact van stress is belangrijk in de slaapkamer. Een overdaad aan stress doodt een hoop processen in je lichaam. Dat gaat langzaam – denk aan de *boiling frog*-metafoor – zodat je uiteindelijk zelfs niet meer weet hoe gestrest je eigenlijk bent. Pas als je zware haperingen begint tegen te komen, wordt het duidelijk dat je van alles kunt willen met je hoofd, maar dat je fysieke stuk gewoon dichtklapt. Vrouwen merken dat er iets veranderd is in hoe hun lichaam reageert op seksuele prikkels, krijgen dat zelf moeilijk behapt en ze gaan vermijden. Ze proberen een aantal keer en het lukt niet. En dan stopt het. En ze ervaren het als een persoonlijk falen.”

Zo komen we terug bij de therapiekamer. Koppels krijgen verdieping en advies bij jou als therapeut, en dan moeten ze het gaan waarmaken.

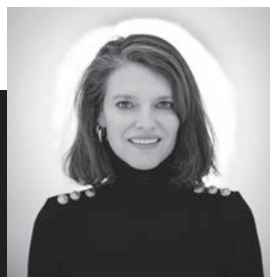
“Ja, ik nodig ze uit en trek ze in het “doen”. Maar als mensen dan niet direct een succeservaring boeken, haken ze makkelijk af. Een koppel gaat doorheen verschillende fases. In welke volgorde ze zich aandienen, hoe lang ze duren en hoe intensief ze zijn, is per koppel en per individu anders.”

Hoe begin je daar concreet aan?

“Bijvoorbeeld met een oefening die ik ook in mijn boek beschrijf: elke dag je partner één minuut vastpakken. Ik zie vaak hoe moeilijk het voor koppels is om daar plaats voor te maken in hun leven. Daar zijn we soms al twee sessies zoet mee. Pak elkaar nu eens elke dag wat langer vast, zodat je elkaars lichaam en hartslag voelt, buik tegen buik. Dan stel ik de vraag: hoe is het gelukt met de oefening? Antwoord: we hebben het tot dinsdag gedaan maar woensdag zat het er tegen, en dan doe ik die oefening niet meer. Op dat moment kan ik er een stuk conflictexploratie bijpakken. Hoe komt het dat je zo reageert op elkaar? De worstelingen die je daarbij tegenkomt, zijn interessant. Dan komt er iets en kunnen we weer verder. Elk detail is relevant.”

Komt de sensate-focus therapie, oorspronkelijk van Masters & Johnson, hier ook van pas?

“Jazeker. In heterokoppels is penetratie de manier waarop mensen meestal seks hebben, maar op lange termijn zitten ze vaak in een stramien van ‘seks = penis in vagina’. Als dat door medische problemen wegvalt of doordat een vrouw zegt: ‘Ik voel/wil niks meer’, worden de andere manieren om seks te hebben vaak ook afgebouwd. Het stuk van ‘hoe gaan we de intimiteit versterken zonder dat er per se penetratieseks is’ is een oefentraject waarbij je met elkaar kunt gaan voelen en uitwisselen en dat heel bruikbaar is om de fantasie en de creativiteit terug te winnen.”

Jaela Cole is geboren in 1973. Ze studeerde toneel aan Studio Herman Teirlinck en heeft gewerkt als actrice en theaterregisseur. Daarna was ze vijftien jaar werkzaam in het bedrijfsleven en gaf ze opleidingen zoals leidinggeven, changemanagement, ziektebeleid, spreken voor groepen en storytelling. Ze behaalde een bachelor in de gezinswetenschappen en een bachelor seksueel hulpverlener. Momenteel is ze relatietherapeut en seksuologisch hulpverlener. In haar praktijk werkt ze met vrouwen en koppels die worstelen met verlangen, verbinding en verlies van intimiteit. Sinds twee jaar schrijft ze de column ‘Op de sofa’ in De Morgen Magazine. Als auteur publiceerde ze *Samen duizelen we* (Horizon 2020) en *Raak me (aan)* (Horizon 2022), allebei met een vrouwelijk hoofdpersonage. Jaela woont in Antwerpen met haar partner. Ze hebben drie zonen.

Op een zeker moment schrijf je ook: je veilig voelen is beter dan je geil voelen.

“Veiligheid is primordiaal, maar veiligheid kan ook de seks aantasten. Seksualiteit heeft vaak spanning nodig, uit je comfortzone getrokken worden. Maar ook dat is weer niet voor iedereen. Hoe belangrijk is veiligheid voor die twee personen? Ervaren ze voldoende veiligheid om risico's te kunnen nemen? Eigenlijk is het synchroniseren van de twee partners de voornaamste focus in relatietherapie. Als de een eerder veilig wil en de andere houdt van wat spanning, dan is de vraag: tot hoe ver kan de partner mee? Heel vaak wordt er gezegd: dat doe ik niet, hoor! Dan vraag ik door: waarom doe je dat niet? En als we dát zouden doen, mag dat dan wel? Vaak komt dan ook de angst voor verlies. Seksualiteit wordt gezien als een een-beest aan de ketting. Wat als we die ketting loslaten? Misschien wordt de ander dan promiscu of gaat die vreemd. De monogamie die we voor de veiligheid nodig hebben heeft een prijs, namelijk dat verlangen moeilijker bereikbaar wordt, dus moeten we daarmee aan de slag. Stel, de vrouw heeft zin in dominantie. Ze wil iets doen of ondergaan. Dan ontmoet ik haar partner, en dan zit daar zo'n lieve toegewijde man, die reageert: ik kan dat niet, ik wil dat niet. Als we dat gaan doen... waar gaat dat stoppen? Dat botst met alle waarden en normen van die man. Maar misschien hebben ze precies dat nodig om het andere terug te krijgen.”

Het lijkt me wel hard werken.

"Interessant aan het werken rond seksualiteit, is dat alles erin samenkomt. De dingen waarop je in het dagelijkse leven vastloopt, daar loop je ook in je seksueel leven op vast. Mijn perfectionisme, bijvoorbeeld. Als ik hard werkte, haalde ik goede punten, dat wist ik. Maar in dit geval zette ik me in en dat

‘Eigenlijk is het synchroniseren van de partners de voornaamste focus in relatietherapie. Als de ene het veilig wil en de andere houdt van spanning, dan is de vraag: tot hoe ver kan de partner mee?’

gaf geen resultaat, dus raakte ik ontmoedigd. Ik begon eerst heel hard aan mezelf te twijfelen en ging dan in vermijding. En dan werd ik kwaad. Alles maakt deel uit van een rouwproces, want ook het verdriet gaat in de weg zitten. Dus je hebt tijd nodig om te bevatten en te accepteren dat er iets kapot is. Daar komt bij dat seksueel vastlopen vaak stil lijden is, het wordt niet gemakkelijk besproken.”

Op seksueel gebied zijn die jaren rond je veertigste normaal goeie jaren: je kent jezelf, durft aan te geven wat je wilt...

“Ja, en ik voelde dat ook dat er tijd en ruimte vrijkwam om mezelf te herontdekken. Maar plots ging mijn fabriek dicht. Daar kwam dan ook dat medische stuk bij, want als er aan je vruchtbaarheid wordt gesleuteld, wordt je vagina een medisch gegeven. Al die onderzoeken, al die objecten die erin worden gestoken, waarvan dan gezegd wordt: je gaat er geen last van hebben... Dat is een puur mechanistisch model.”

Dat model ziet het lichaam als iets wat moet worden gerepareerd, waarbij geen rekening wordt gehouden met de psychologische impact...

“Ik kan goed mijn tanden op elkaar zetten en pijn verbijten, maar wat ik niet begreep was dat ik me niet door mijn seksuele problemen heen kon werken. Het was het tegenovergestelde: ik moest eigenlijk verzachten. Ik moest stoppen met knokken en aanvaarden. En huilen.”

Kwam er een doorbraak zodra je doorhad dat je moest lossen en accepteren?

“Ja, ik merkte dat ik mijn energie weer begon te ontwikkelen. Seksualiteit is energie. Of je nu met tantra of vallei-orgasmen of innerdance bezig bent: dat gaat allemaal over energie. In vrouwen groepen heb ik de grootste stappen gezet. Mijn levensenergie kwam weer naar buiten, ik begon opnieuw te stralen.”

Dat betekent transformatie: naar een andere vorm gaan.

“Dat is heel de boodschap. Het is loslaten wat je kende en aan durven gaan wat je nog niet weet dat gaat komen. Ik zag mijn cliënten vooruitgaan met “mijn” methodiek, maar zelf stond ik stil. Ik voelde: ik moet hier echt iets mee doen. Ofwel wist mijn systeem van 'je bent nog altijd niet bezig met dat waar je moet

mee bezig zijn'. Die weg ben ik voluit gegaan. Maar het was bij momenten frustrerend: ik ontmoette nieuwe vormen van zelfhaat, escapisme of copinggedrag. Ik heb alles toegestaan, beleefd, genoteerd, beschreven en herschreven. Ik deed het ook samen met mijn partner, maar in de tussenpauzes is dat heel eenzaam. Als een van de twee op slot gaat, staat de ander er machteloos bij.”

Jouw man is psychotherapeut. Mag ik zeggen dat zo’n hersteltraject voor jullie dan makkelijker gaat?

“Wij hebben allebei therapeutische kennis, maar als het echt over jezelf gaat, zijn wij ook maar onwetende mensen. Het is voor hem ook een uitnodiging geweest: ga eens zoeken waarom het vastgelopen is en wat er bij jou ligt. Het lastige is: als een vrouw niet kan benoemen wat haar opwindt, hoe kan ze het dan communiceren? Hoe kan die man dat dan meepakken en daar rekening mee houden?”

Je stelt veel reflectievragen in je boek. Welke springen er voor jou uit?

“Alles waarbij je de link maakt tussen cognitie en het lijf, het openstaan voor de wijsheid van je eigen lichaam. Het lichaam signaleert alles, maar je moet het opmerken. Iets dat dicht gaat, afgestompt raakt door stress, pijn of verdriet, gaat in het hoofd zitten. Dus moet je opnieuw awareness maken voor lichaamsbewustzijn, er weer op leren vertrouwen dat je lichaam iets te vertellen heeft. Een fantasie beleef je in je hoofd, maar dan moet je wel beginnen voelen en ervaren: wat doet dat met mijn lijf? En niet alleen in je schaamstreek: wat gebeurt er nog? En wat merk je dan? Uiteindelijk gaat het over een terugkeer naar het lichaam. Het derde deel van mijn boek is niet voor niets het buik-stuk.”

Ik citeer uit je boek: ‘Wie opnieuw wil beginnen, moet eerst deze vraag durven toelaten. Niet: wil ik een andere partner, maar: wil ik een ander leven binnen deze relatie?’ Daar begint het werk: bij de bewuste keuze om te blijven.’

“Dat is eigenlijk waar het boek over gaat. Ik heb gekozen om te blijven en mijn huiswerk te maken in mijn relatie, en ik wilde dat mijn partner dat ook deed. Vanuit mijn angstige hechtingspatroon wist ik dat andere oplossingen – zoals het openen van

de relatie, of de relatie beëindigen – niet goed voor me waren. Tegen koppels zeg ik: spoel de film eens door. Handel niet altijd vanuit impuls, maar spoel even door. Voel en denk na, en zorg voor een balans tussen de twee. Want je kunt iets voelen en daar puur op gaan handelen. Dat gebeurt, maar ik zie dan ook de ravages.”

Wat zie jij als je de film doorspoelt?

“In mijn laatste jaren gezinswetenschappen mocht ik tachtig-plussers interviewen over hun relatie en seksualiteit. Daar heb ik voor het eerst gezien waar ik naartoe aan het werken was. Dat het gaat over vergeving, aanvaarding, het beste ervan maken en in elkaar blijven investeren. Want een tachtiger kan geen soixante-neuf meer (*lacht*). Die koppels zeiden: 'Mijn heup is kapot, zijn knie is kapot. Ik ben snel kortademig... Hij moet op zijn zij gaan liggen en ik kan dan dat doen, maar niet te lang, want dan krijg ik het in mijn pols.' En toch waren die content, want die hadden nog huid-op-huidcontact en genot. 'Elke zondagochtend kruipen we terug onder de lakens, trekken we onze kleren uit en gaan we naakt bij elkaar liggen.' Toen dacht ik: maar hoe schoon is dat!”

En jij had zoiets van: daar wil ik voor gaan!

“Het is een droom, maar wel realiseerbaar. Die mensen waren heel nuchter. Ze hadden ook tegenslag gekend, er was verlies, ziekte en verwijdering geweest. Koppels zitten met hun seksuele problemen vaak zo in het hier en nu, dat het soms perspectief geeft om te weten dat seks toch gaat verdwijnen in zijn huidige vorm. Het doel zou dan kunnen zijn: minder spektakel, meer resonantie. Een verlangen dat niet meer schreeuwt, maar zingt.”

Stilte in bed. Hoe vrouwelijk verlangen in langdurige relaties kan doven en weer ontvlammen (Horizon 2026)

CREATIVITEIT ALS UITNODIGING OM PROCESSEN TE FACILITEREN

Hoe de Educatieve Academie kijkt naar creativiteit

|
LIESBETH FRANSEN

Bij de Educatieve Academie zijn alle opleidingen – zowel de meerjarige I.V.-kernopleidingen als de gespecialiseerde jaaropleidingen en korte trainingen – gestoeld op vier basispijlers: integratief, wetenschappelijk, creatief en transpersoonlijk. Vandaag staan we stil bij de creatieve pijler. Hoe kijken we bij de E.A. naar creativiteit en op welke manier wordt deze pijler uitgediept in de opleidingen? Docente en huiskunstenaar Katrien Cassiers neemt ons mee.

Katrien, wat betekent creativiteit bij de E.A.?

“Creativiteit is een boeiend en heel ruim begrip. Het wordt vaak verward met artisticeit, kunstzinnigheid, handvaardigheid... Creativiteit als pijler op de E.A. gaat niet over het creëren van al dan niet artistieke dingen, maar meer over een houding, een denkwijze van openheid, niet weten, onderzoek en nieuwsgierigheid. Creativiteit speelt zich voor ons af op verschillende niveaus.

1. ‘The creative adult is the child who survived’

(Ursula K. Le Guin, Amerikaanse schrijfster)

Ieder mens, ieder kind heeft een onbegrensd vermogen om zich aan te passen om te overleven. Een gezond innerlijk kind ontwikkelt een creatieve aanpassing om het gekwetste kind te beschermen. Wij blijven - ook als volwassenen - die creatieve aanpassing vaak verderzetten, ook als ze niet meer nodig is. Dat is het moment waarop mensen in therapie komen. Het werkt niet meer of het wordt een belemmering. Vanuit dit perspectief boren we allemaal heel wat kleine en grotere creatieve dingen aan om ons dagelijks leven mogelijk te maken. Cliënten vergeten vaak hoe creatief ze zijn en zijn geweest in hun overleving. Creativiteit zit dus heel erg in de flexibiliteit om met een onverwachte context om te gaan. Het gaat over oneindig veel meer dan ‘kunnen tekenen’.

2. ‘Il dépend de celui qui passe / Que je sois tombe ou trésor / Que je parle ou me taise / Ceci ne tient qu'à toi / Ami, n'entre pas sans désir’ (Paul Valéry, Franse dichter)

Mensen zijn van nature expressieve wezens. Jonge kinderen zijn heel meertalig in hun uitdrukking. Ze zoeken woorden, krabbelen, bewegen, verklanken, neuriën, dansen... Ze zoeken manieren om hun beleving uit te drukken. Creativiteit kan ook een taal zijn als woorden moeilijk zijn of tekortschieten. Alternatieve uitdrukkingsvormen bieden een uitnodiging om dingen tot expressie te brengen. Met klei, verf, een gedicht of beweging geeft iemand letterlijk vorm. Door iets buiten jezelf vorm te geven krijgt het bestaansrecht, wordt het zichtbaar en kan er een dialoog ontstaan. Iets op een creatieve wijze vormgeven in een therapeutische setting nodigt uit tot belichaamde beleving. Iets wordt naar buiten gebracht en in een nieuw licht gezien. Om in de taal van onze opleidingen te

blijven zou je kunnen zeggen dat door iets te creëren zonder een voorafgaand script er heel wat proces mogelijk wordt. Je kan met nieuwe ogen naar het gekende kijken. Onbewuste dingen komen in beeld.

3. ‘Le véritable voyage de découverte ne consiste pas à chercher de nouveaux paysages, mais à avoir de nouveaux yeux’ (Marcel Proust, Franse schrijver)

Andere expressievormen, andere talen, geven ook een benieuwde blik naar binnen. Het onbewuste zelfhelende vermogen krijgt een stem. Nieuwe mogelijkheden komen in beeld. Er kan letterlijk gespeeld worden met afstand en perspectief. Je kan met nieuwe ogen naar het gekende kijken. Een voorbeeld: laat studenten in de ruimte een voorwerp kiezen dat hun gevoel op dat moment vertegenwoordigt en laat ze dat beschrijven. Vaak kom je op een veel diepere laag dan als je hen gewoon zou vragen hoe ze erbij zitten. Veel volwassenen hebben in hun opgroeien wel wat beoordelingen ervaren op minder verbale expressievormen en beginnen onrustig te schuifelen wanneer ze uitgenodigd worden tot creatieve expressie. Dat de schoonheid niet hoeft te gaan over een kunstzinnig product, maar dat de schoonheid zit in het proces zelf en het wonder van iets van binnen naar buiten brengen, is helend.”

Je spreekt over klei, verf, een gedicht, maar ook een voorwerp kiezen en beschrijven. Het kan dus heel breed gaan.

“Inderdaad. Sowieso laten we studenten eerst naar binnen gaan, verbinding maken met zichzelf om van daaruit verbinding te maken tussen binnen en buiten. Dat kan op twee manieren. Soms zetten we in op een passief creatieve taal waar studenten een prent of afbeelding kiezen die hen het meeste aanspreekt en gebruiken we dat als vertrekpunt. Bij de korte training ‘focusing’ bijvoorbeeld roepen we een beeld op en vragen we naar een bijhorend gevoel, een kleur, hoe het eruit ziet... We gebruiken dus een beeldtaal die eerder waarnemend is. Bij vormgevende creatieve taal zetten we in op beeld, drama, stem en beweging om zelf te creëren. Wat we niet doen, is analytische creatieve therapie, ook al is dat wel een stroming binnen de creatieve therapie. De therapeut gaat niet analyseren vanuit een vooraf bepaald denkkader

wat we zien, zoals het gebruik van bijvoorbeeld oranje linken aan een emotie of een getekend gat in de stam van een boom toewijzen aan een therapeutisch proces. Neen, bij ons is de creatieve expressie een uitnodiging. Een middel om welk proces dan ook te faciliteren, niet een middel om een product te creëren dat je moet lezen. Dus ook een blad dat wit blijft, is een proces. Het gaat steeds om de ervaring en de emotie die het teweeg brengt. Niet om het kleur geven, wel wat er gebeurt als je papier en potloden krijgt. Dat vraagt van de begeleider ook een groot vertrouwen in het proces en durven niet weten en eigen betekenis kaders en invullingen loslaten.”

Moet je zelf creatief zijn om met die vormgevende creatieve taal te kunnen werken?

“Bij de Educatieve Academie zijn we ervan overtuigd dat iedereen creatief geboren wordt. De Duitse kunstenaar Joseph Beuys zei het al: ‘Everyone is an artist’. Zodra baby’s en peuters de mogelijkheden en vaardigheden hebben, doen ze eindeloos veel moeite om zich creatief uit te drukken. Ze krijgen iets in hun handen en beginnen ermee te bewegen of te tekenen, uit nieuwsgierigheid. Ze gaan op onderzoek naar mogelijkheden. Ze tekenen met het stukje broccoli op hun bord, krassen en kleuren met potloden, helemaal vrij, zonder eindproduct in gedachten. Ze zoeken oplossingen en mogelijkheden. Zonder schaamte over hun uitdrukkingswijze. Gewoon voor het plezier van het ontdekken en creëren. Als volwassene kijken we ernaar en koppelen we er iets aan, geven we betekenis aan hun product. Terwijl zij kribbelen, vragen wij meteen wat ze gemaakt hebben, zien we foutjes en mogelijke verbeteringen in hun creaties. Of sturen we ze meteen naar kleuterdans om beter te worden. Hun vrijheid in expressie wordt een product dat moet geoptimaliseerd worden. Kortom, er worden voorwaarden aan de expressie gekoppeld. Expressie zou ergens over moeten gaan, het moet kunst zijn, goed zijn, verheven. Maar zo helpen we de vrije aangeboren creativiteit om zeep. Mensen hebben zichzelf wijsgemaakt dat ze iets niet kunnen. Iedereen kan dansen. Waarom mag je alleen dansen als je een bepaald ritmegevoel hebt? Of alleen kunst maken als je perfect kan schilderen? We worden allemaal creatief geboren, maar het lijkt wel of je aan bepaalde voorwaarden moet voldoen om jezelf creatief

te noemen. Zo laten we ons tegenhouden door het verhaal dat je dat beter niet tot expressie brengt als je niet aan die voorwaarden voldoet. En dat is net een handicap. Want dan valt de benieuwdheid weg over wat kan ontstaan als je er wel expressie aan geeft."

Benieuwdheid, dat lijkt me een sleutelwoord.

"Inderdaad. Wij leiden studenten op om processen te begeleiden. Daar heb je creativiteit voor nodig, in de vorm van benieuwdheid en onderzoek. Dat is wat belangrijk is voor een therapeut, counselor, coach of hulp- of zorgverlener. Aspecten die trouwens heel erg aansluiten bij het niet weten, ook één van de fundamenteën van de Educatieve Academie. Leer benieuwd creëren. *Don't play serious, seriously play*. Zo creëer je mogelijkheden om onbewuste dingen bewust te maken waardoor je met nieuwe ogen naar dingen kunt kijken."

Creatieve instrumenten in de professionele context

Creativiteit komt in veel opleidingen van de E.A. aan bod. Je krijgt interventietechnieken en werkinstrumenten aangereikt om creativiteit in te zetten in je professionele praktijk.

Opleidingen die hier het meest op focussen zijn:

- de drie meerjarige I.V.-kernopleidingen (psychotherapie, counseling, coaching);
- de 'integratieve creatieve jaaropleiding';
- de jaaropleiding 'creatieve therapie met medium zand';
- de korte training 'door het oog van de lens'.

Katrien Cassiers is I.V.-docente, coördinator en huiskunstenaar van de E.A. Als huiskunstenaar maakt zij de rituele afstudeergeschenken voor de I.V. therapiestudenten, organiseert ze tentoonstellingen op de E.A. en voorziet ze de ruimtes van een betekenisvolle inrichting. Zo is onder meer de verlichting in de cafetaria van haar hand, net zoals de papieren voeten aan de muur in het lokaal Watzlawick.

The Artist's Way door De Nieuwe Creatieven

Leer weer te spelen en in vrijheid verbinding te maken met je creatieve bronnen

De co-lab 'The Artist's Way' zet heel erg in op het onszelf bevrijden van het verhaal wat onder creativiteit zou vallen. In twaalf sessies leer je je eigen creativiteit terug vrijmaken. Je gooit de verhalen die op je creativiteit zijn komen liggen er terug af, verkent opnieuw mogelijkheden. De Nieuwe Creatieven die deze co-lab op uitnodiging van de E.A. geven, nodigen je uit om te creëren, je gaat het daar echt doen.

The Artist's Way wordt als een co-lab georganiseerd en is dus open voor iedereen. Je hoeft geen therapeutische achtergrond te hebben of zorgverlener te zijn. Iedereen die zin heeft om zijn/haar/hun eigen creativiteit te verkennen, is welkom.

Praktisch

Jaartraject voor iedereen
september 2026 - april 2027
12 donderdagen en vrijdagen
10u - 17u

Info en inschrijven op
educatieve-academie.be/aanbod/co-lab/

Evenlicht

Het is niet van mij.
Het is in mij.
Het licht.
Dat mij gegeven werd.
Lang geleden, voor het begrip
de verwondering overmeesterde.

Begrip bracht het donker mee.
Zachtjes, aan de hand, zoals een kind,
en neep er stilletjes in, sussend bijna.
Zo viel de verwondering in slaap.
Angst kwam.
Alles werd scherp.
De liefde sneed.
Het licht dimde.
De schaduw verscheen.

In de schaduw ontmoeten
donker en licht elkaar,
aarselend maar zeker.
Daar wordt de verwondering wakker en ontmoet ze de angst.
Daar omarm ik het donker en kus ik het licht.
Daar sta ik rechtop,
in evenwicht.
Daar vervloeit alles, daar,
in het evenlicht.

Carolien Peeters

Praktijkboek focusing met kinderen

RENÉ VEUGELERS & HARRIËT TEEUW

Focusing met kinderen, de kunst van communiceren in therapie en begeleiding.

René Veugelers & Harriët Teeuw, Acco, € 17,50

WIE SCHREEF HET?

Harriët Teeuw en René Veugelers zijn beiden beeldend therapeut en kinderfocus-trainers. Ze zijn respectievelijk bestuurslid en voorzitter bij de Stichting KinderFocus en coördinator voor The International Focusing Institute in New York. Ze werden nauw betrokken bij de hernieuwde uitgave van Focusing met kinderen: de kunst van communiceren op school en thuis (2023, Marta Stapert & Erik Verliefde). Hier ontstond hun idee om een aanvullend praktijkboek te maken: een praktische gids vol oefeningen die voortkomen uit hun jarenlange ervaring in de geestelijke gezondheidszorg en de jeugdhulpverlening. “Dynamic Expressive Focusing” is hun zelfontwikkelde werkwijze.

WAAROVER GAAT HET?

Zoals de titel zegt, gaat het hier om een praktijkboek. Toch wordt in het eerste deel nog ruim stilgestaan bij wat theorie en de basisprincipes van Focusing: de Felt Sense, de basisattitude en vaardigheden die je

als Focusingbegeleider moet hebben. Een uitnodiging om ook goed in contact te zijn met je eigen Felt Sense en een “cookie-cutter”-oefening daarbij, want hebben we niet allemaal stukjes van onze diepste kern moeten wegduwen om ons aan te passen aan wat van ons verwacht werd? Er volgen enkele tips rond hoe om te gaan met procesverstoorders, bijvoorbeeld wanneer een kind niets voelt of niets wil. Ook wordt opgesomd welk effect Focusing op kinderen heeft. Het gaat er om contact te maken met het eigen innerlijke voelen en weten. In ieder van ons is de ‘Carrying Forward Energy’ aanwezig: iets dat vooruit wil en precies weet wat de beste volgende stap is. In het tweede deel volgen oefeningen passend bij elke fase van het Focus-proces. Ruimte maken, contact maken, contact verdiepen en afronden. Bij elke oefening is netjes omschreven waarvoor ze dient, of ze geschikt is om individueel of in groep mee te werken en welk materiaal je erbij nodig hebt. Vervolgens wordt uitgeschre-

ven op welke manier je je cliënt kunt begeleiden in de oefening, wat je kan zeggen, wat je kan vragen, wat je zelf kan doen. Ook worden enkele suggesties gegeven voor variaties op de oefening.

WAT VIND IK ERVAN?

Dit boek is niet alleen geschreven voor therapeuten, maar voor alle begeleiders van kinderen. De inspirerende oefeningen kunnen ook ingezet worden in het werk met volwassenen. Dat beide auteurs jarenlange ervaring hebben in beeldende therapie is goed merkbaar in alle oefeningen waarbij er een mooie integratie is tussen gewaarworden en daar beeldend uitdrukking aan geven, om daar dan weer mee verder te gaan. Het boek heeft een aangename, goed gestructureerde lay-out en leest vlot. Je kan makkelijk terugvinden wat je wilt gebruiken.

• Lieve Terry

Sterker na de val

Over leiders die struikelen en therapeuten die dat herkennen

Wat gebeurt er als leiders vallen? Jan Jacobs, psychotherapeut en directeur, verkent de grens tussen toewijding en uitputting. Vanuit zijn eigen verhaal en 25 jaar praktijk reikt hij een model aan voor authentiek leiderschap. Met zeven parallellen voor therapeuten.

Jan Jacobs

Het was ergens in 2008. Eerste jaar van de vierjarige opleiding aan de Educatieve Academie. Bruno Van den Bosch gaf een oefening die ik niet meer vergeten ben. Je moest met je stoel gaan zitten bij iemand die je het eerst was opgevallen in de groep. Van daaruit zou de groep samen tot een opstelling komen - wie had welke rol in deze nieuwe, tijdelijke familie?

Ik keek de ruimte rond. En mijn aandacht ging niet naar een van de andere studenten. Mijn aandacht ging naar Bruno. Ik kreeg vriendelijk de boodschap dat ik mijn focus moest verleggen naar iemand uit de groep, wat ik dan ook deed. Maar die correctie leerde me meer over mezelf dan de oefening zelf. Want mijn oog ging naar degene die de leiding nam. Naar degene die durfde verantwoordelijkheid te nemen. Naar degene die de kamer bepaalde, zonder dat hij zijn best deed om dat te doen.

Dat was toen zo. Dat is nu nog steeds zo.

Wat ik in 2008 nog niet wist, was dat die aandacht niet toevallig was. Ze was gevormd. Door een vader die er niet echt was. Door een jeugd waarin ik geleerd had de omgeving te lezen op potentieel gevaar - of potentiële veiligheid. Door jaren van zoeken naar mensen bij wie het veilig was om te zijn.

Wie verantwoordelijkheid draagt voor anderen heeft me altijd geboeid - als leider, als therapeut, als begeleider. Wie durft initiatief nemen? Wie draagt het gewicht van een groep? En de vraag die me het meest bezighoudt: wat kost dat iemand, menselijk gezien dan?

DE ZAK GRAS

Voordat ik bij die opleiding belandde, was ik al meermaals grondig gevallen. En het was dat vallen dat me uiteindelijk op weg zette.

Het was mijn eerste echte job. Begeleider in de bijzondere jeugdzorg. Ik was vol idealisme begonnen - vol overtuiging dat je jongeren kon helpen door er echt voor hen te zijn, door te luisteren, door aandacht te geven die ze thuis door omstandigheden nooit hadden gekregen.

De realiteit was anders. Veel van ons werk bestond uit huishoudelijke taken. Poetsen, opruimen, administratie. Op een dag kreeg ik de opdracht om het gras af te rijden en de zakken naar het containerpark te vervoeren. Ik was bezig toen een van de jongeren me nodig had. Hij zat niet lekker in zijn vel. Dus ik zette de grasmaaier stil en ging met hem praten. Dat was toch mijn kerntaak?

Toen ik terugkwam van het containerpark, had ik één zak gras laten staan zodat die jongen mee kon rijden. Mijn directie sprak me erop aan. Ik probeerde uit te leggen wat er was gebeurd. Dat overtuigde haar niet. Die zak gras had mee ontmoet.

Het was de druppel. Ik nam mijn jas en ging naar huis. Het werd zwart voor mijn ogen. Ik zat wenend achter mijn stuur en begreep niet wat er met me gebeurde. Thuisgekomen kroop ik mijn bed in. Later die dag stond de dokter naast me. Ik werd thuisgeschreven. Weken later nam ik ontslag. Ik zei dat ik mijn werkgever niet tot last wilde zijn. Maar wat er werkelijk gebeur-

de, begreep ik pas jaren later: ik was emotioneel uitgeput. Tot mijn systeem zei: niet meer. Dat is wat ik morele uitputting noem. Je weet wat het juiste is. Je voelt wat er zou moeten gebeuren. Maar je kunt het niet - door regels, door werkdruk, door een gebrek aan middelen. En dat conflict vreet aan je, stilletjes, tot er niets meer overblijft.

De frustraties die ik in de jeugdzorg tegenkwam en een reeks andere gebeurtenissen, vormden de aanleiding om de I.V.-opleiding aan te vatten. Ik wilde meer bagage. Meer taal voor wat ik zag en voelde. En ik wilde begrijpen waarom ik mezelf zo vaak in de weg stond.

MIJN EIGEN VALLEN

De vierjarige opleiding in de Interactionele Vormgeving gaf me een taal voor wat er al die jaren had gespeeld. Het eerste wat ik leerde, was mijn patroon van zelfsabotage herkennen als bescherming. Op het Lemmensinstituut, waar ik als muzikant werd bejubeld, haalde ik mezelf onderuit op precies het moment dat het goed begon te gaan. Ik oefende niet, teerde op mijn talent, en toen dat niet meer volstond ging het snel bergaf. Drugs. Bendes. De rechtbank. Ik was zeventien.

Achteraf gezien was dat geen toeval. Dat was een jongen die geleerd had dat zichtbaarheid gevaarlijk is. Die zich klein hield om niet af te rekenen met verwachtingen die hij niet kon dragen. Vallen was veiliger dan slagen.

De opleiding leerde me dat gedrag altijd een laag heeft die eronder zit. Patronen zijn vaak overlevingsstrategieën. Ze waren ooit functioneel. Ze hebben je gebracht waar je nu bent. En ze houden je ook gevangen, als je ze niet leert zien. Dat inzicht veranderde ook hoe ik de mensen ging zien die ik begeleidde. Vijfentwintig jaar werk ik intussen met organisaties en mensen die verantwoordelijkheid dragen - als leidinggevende, als hulpverlener, als begeleider. Veertien jaar daarvan ook als algemeen directeur van een organisatie die bij mijn aantreden in een grote crisis zat. Ik schrijf en coach dus niet vanop afstand. Ik sta zelf elke dag midden in de praktijk.

Wat ik keer op keer zie: mensen die zichzelf verloren hebben in het zorgen voor anderen. Die zo goed zijn geworden in het dragen van hun organisatie of hun cliënten, dat ze niet meer weten wat ze zelf nodig hebben. Zoals Karolien, een directeur in de zorg die bij me op gesprek kwam. Maar haar verhaal had ook

dat van een therapeut, een verpleegkundige of een leerkracht kunnen zijn. Jarenlang had ze met passie gevochten voor haar team en de mensen die ze begeleidde. Maar gaandeweg was er iets veranderd. "Ik doe nog wat moet," zei ze. "Maar om eerlijk te zijn, het doet me niet veel meer." Van buitenaf leek alles normaal. Vanbinnen was ze leeg geraakt.

Wat al die verhalen gemeen hebben, is dat het mensen zijn die alles gaven. De grens tussen toewijding en uitputting is kleiner dan je denkt. En het grote taboe eromheen maakt het nog moeilijker: mensen die sterk moeten zijn, mogen niet vallen. Dus gaan ze door. Tot ze niet meer kunnen.

Die ervaringen - mijn eigen vallen en de verhalen van de mensen die ik mocht begeleiden - vormden de basis van mijn boek "Sterker na de val".

VAN DRIEHOEK NAAR MODEL

Wie de opleiding Interactionele Vormgeving heeft gevolgd, kent de I.V.-driehoek. De regisseur, de acteur en het publiek - een theathermetafoor die meer zegt over menselijk functioneren dan de meeste psychologische modellen bij elkaar. Wat me altijd heeft geboid aan die driehoek, is hoe herkenbaar hij is buiten de therapiekamer. Want iedereen die verantwoordelijkheid draagt voor anderen speelt voortdurend alle drie de rollen tegelijk. Hij moet handelen onder druk - de acteur. Hij moet zichzelf kunnen observeren terwijl hij handelt - de regisseur. En hij voelt mee met zijn omgeving, zijn team, zijn eigen innerlijke criticus - het publiek.

De vraag is welke rol domineert. Wie volledig in de acteursmodus zit, reageert, blust brandjes, wordt meegesleurd door de waan van de dag. Effectief op korte termijn, maar zo iemand verliest zichzelf op lange termijn. Wie permanent in de regisseursmodus zit, analyseert, distantieert, verliest contact - met anderen en met zichzelf. En wie te veel meevoelt met het publiek, pleast, vermijdt, past zich aan tot hij niet meer weet wie hij werkelijk is.

Authentiek leiderschap - en authentiek therapeutschap - vraagt de drie in balans. Niet als statisch evenwicht, maar als een voortdurend bewegen tussen de rollen, met genoeg zelfbewustzijn om te weten waar je op een bepaald moment staat.

Vanuit die driehoek heb ik mijn model voor authentiek leiderschap ontwikkeld. Denken, voelen en handelen - de drie lagen

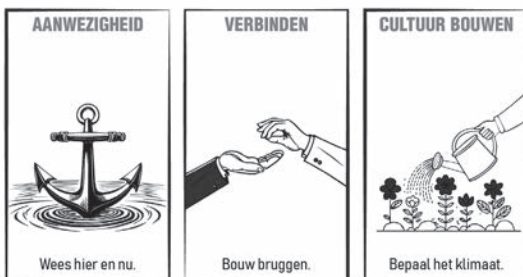
van de I.V.-driehoek vertaald naar leiderschapsgedrag - uitgewerkt op drie domeinen: persoonlijk leiderschap, relationeel leiderschap en organisatieleiderschap. Dat geeft een 3x3-model met negen eigenschappen die samen de contouren vormen van authentiek leiderschap.

DE LEIDERSCHAPSCYCLUS

DENKEN
inzicht en
bewustwording

VOELEN
verbinding en
intentie

HANDELEN
gedrag en
impact

Groei is niet lineair, maar wel cyclisch. Ook authentiek leiderschap is een beweging die zich continu herhaalt.

Veel mensen die verantwoordelijkheid dragen, beginnen als overlevende leider. De agenda bepaalt de dag. Beslissingen volgen elkaar snel op onder druk. Je bent goed in wat je doet - de organisatie draait omdat jij er bent. Maar diep van binnen weet je dat dit geen leiderschap is. Dit is overleven.

Op een bepaald moment ontstaat een barst in dat patroon. Een conflict, een fout, een crisis. Dat moment voelt als een val - en het opent de deur naar reflectie. De zoekende leider ziet zijn eigen patronen. Hij weet dat hij soms te snel reageert, dat hij bepaalde gesprekken te lang uitstelt. Maar dan begint maandag. En voor je het weet doe je weer precies wat je altijd deed. Dat is de pijn van de zoekende leider: niet het gebrek aan inzicht, maar de kloof tussen wie je wil zijn en wie je bent als de druk oploopt. De bewuste leider heeft die kloof verkleind. De mensen om hem heen merken het verschil. Er is meer openheid, meer initiatief, meer bereidheid om moeilijke dingen te bespreken. Maar bewust leiden is niet hetzelfde als moeiteloos leiden. In drukke weken glijdt je sneller terug in oude reflexen dan je wil.

De authentieke leider leidt vanuit wie hij is - met helderheid, integriteit en verbinding. Hij spreekt moeilijke boodschappen uit zonder omwegen. Hij geeft vertrouwen voordat het verdiend is. Maar ook hij valt. Een reorganisatie, een crisis, een nieuw team - en plots is hij weer even de overlever die brandjes blust. Het verschil: hij herkent het patroon sneller. Hij staat bewuster op. En hij is eerlijk over wat er gebeurde.

Leiderschap gaat niet over de beste versie van jezelf worden. Het gaat over de bereidheid om na een val stil te staan, te leren en opnieuw richting te geven. Zelfs authentieke leiders vallen opnieuw. Dat is geen mislukking, maar wel de cyclus.

AUTHENTIEK THERAPEUTSCHAP - ZEVEN PARALLELEN

Terwijl ik dit boek schreef, bleef ik denken aan de therapeuten die ik ken. Aan de opleiding die mij maakte tot wie ik ben. En aan iets wat me al jaren bezighoudt: de weg die iemand aflegt naar authenticiteit - als leider, als hulpverlener, als mens - is in de kern dezelfde weg. Alleen heet het anders.

Wat ik wil meegeven aan therapeuten is een uitnodiging tot herkenning. Authentiek therapeutisch en authentiek leiderschap raken elkaar dieper dan je misschien verwacht. De zeven

parallel en hieronder gelden voor iedereen die écht aanwezig wil zijn voor de ander.

1. Je eigen val kennen is je belangrijkste instrument

Als therapeut weet je wat het is om te struikelen - in je opleiding, in je praktijk, in je leven. Het is precies wat je in staat stelt om naast iemand te zitten die valt, zonder te redden, zonder te oordelen. De therapeut die zijn eigen vallen heeft leren dragen, kan aanwezig zijn bij het vallen van een ander. Dat is aanwezigheid die voortkomt uit eerlijkheid over wie je zelf bent.

2. Welk masker zet jij op?

Authentiek leiderschap vraagt dat iemand zijn masker afzet. Authentiek therapeuschap vraagt hetzelfde. Wie ben jij als therapeut als een cliënt je raakt? Als een verhaal te dicht bij je eigen pijn komt? Als iemand je imponeert of juist irriteert? De therapeut die zijn eigen maskers kent, hoeft ze niet te dragen. En als jij je masker afzet, zakken andere maskers ook.

3. De vraag achter de vraag

Mensen komen zelden binnen met de echte vraag. Ze komen met een conflict, een burn-out, een relatie die stroef loopt. Zelden zeggen ze: ik weet niet meer wie ik ben. De therapeut die die structuur herkent - het externe probleem als bescherming voor de interne vraag - creëert de ruimte die niemand anders kan bieden. Dat kan alleen iemand die gewend is te kijken naar wat zich achter het verhaal bevindt.

4. Aanwezigheid boven techniek

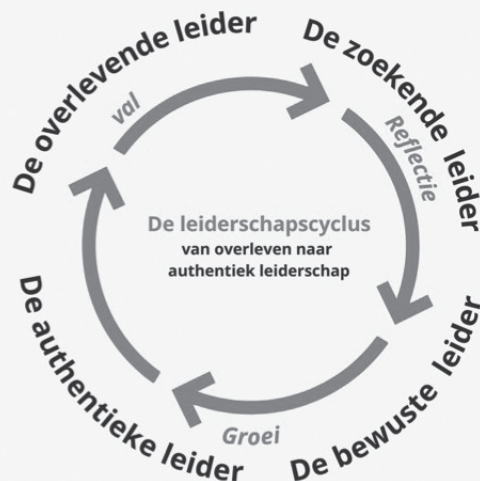
Een authentieke leider leidt niet vanuit zijn tools maar vanuit wie hij is. Een authentieke therapeut werkt niet vanuit zijn methode of technieken maar vanuit zijn aanwezigheid. De techniek is het middel. De relatie is het werkzame ingrediënt.

5. Het systeem mee de kamer in

Niemand komt alleen. Iedereen brengt zijn context mee - zijn organisatie, zijn gezin, de cultuur waarin hij is opgegroeid, de geschiedenis die hem heeft gevormd. De therapeut die systemisch kijkt, ziet meer dan de persoon voor hem. Hij ziet het hele systeem dat die persoon draagt. En hij begrijpt dat verandering bij één persoon altijd doorwerkt in het systeem eromheen.

De Sterker-na-de-Val-cyclus

Zelfs authentieke leiders vallen opnieuw.

Leiderschap groeit in een cyclus van vallen, reflecteren en opnieuw richting geven.

6. Kwetsbaarheid is besmettelijk

Als jij je masker afzet, zakken andere maskers ook. De mate waarin jij als therapeut bereid bent eerlijk te zijn over je eigen twijfels, je eigen niet-weten, je eigen grenzen, bepaalt mee hoeveel ruimte een cliënt krijgt om hetzelfde te doen. Authenticiteit werkt niet als concept. Ze werkt als aanwezigheid. Je kunt iemand niet uitnodigen tot kwetsbaarheid vanuit een positie van professionele onkwetsbaarheid.

7. Vallen mag ook voor jou

De meest waardevolle therapeuten zijn niet de therapeuten die alles op orde hebben. Het zijn de therapeuten die weten wat vallen is - en die niet doen alsof dat niet zo is. Mensen zijn fijn afgesteld op façades. Ze herkennen iemand die pretendeert van ver. Maar ze herkennen ook iemand die echt is. En bij die

Jan Jacobs is psychotherapeut en supervisor in de Interactionele Vormgeving, en werkt als algemeen directeur van Iona vzw. Hij schrijft en begeleidt niet vanop afstand - hij staat zelf elke dag midden in de praktijk. Vijfentwintig jaar naast mensen die verantwoordelijkheid dragen mondde uit in zijn boek *Sterker na de val*. Zijn drijfveer: de ruimte creëren waarin mensen die altijd sterk moeten zijn, zichzelf mogen zijn.

persoon durven ze eindelijk zeggen wat ze al lang wisten maar nog nooit hardop hadden uitgesproken. Vallen mag ook voor jou. Niet als zwakte - maar als bewijs dat je leeft, groeit, en eerlijk bent over wie je bent. Dat is precies wat iemand nodig heeft als hij tegenover je zit.

VALLEN IS NIET HET PROBLEEM. BLIJVEN LIGGEN WEL

Er is een zin die ik keer op keer gebruik, in het boek en in mijn praktijk: vallen is niet het probleem. Blijven liggen wel. Die zin geldt voor leiders. Maar hij geldt ook voor therapeuten. En eerlijk gezegd - hij geldt voor iedereen die ernstig neemt wat het betekent om aanwezig te zijn voor een ander.

De jongen die op het Lemmensinstituut zichzelf saboteerde, die wenend achter het stuur zat omwille van een zak gras, die leerde overleven via humor en het voortdurend analyseren van de omgeving op gevaar - die jongen is er nog. Ik herken hem

in mezelf op momenten van spanning, van buitensluiting, van zichtbaarheid. Maar ik hoef niet meer vanuit hem te handelen. Dat is wat ik ook wil meegeven aan de leiders die ik begeleid. En aan de therapeuten die hen begeleiden. Je verleden verandert niet. Je patronen verdwijnen niet volledig. Maar je kunt leren ze te herkennen. En in dat herkennen zit de vrijheid om te kiezen. Dat is de kern van authentiek leiderschap. En van authentiek therapeutschap.

Meer info op sterkernadeval.be

Sterker na de val. Hoe leiders groeien in uitdagende tijden, Jan Jacobs (2026)

Boekpresentatie

Rimpelingen

UITNODIGING

Met veel enthousiasme nodigen wij je uit voor de feestelijke presentatie van *Rimpelingen* op donderdagavond 24 september.

Rimpelingen is een boek over verruiming en verdieping in psychotherapie. Het vertrekt vanuit Interactionele Vormgeving en verkent hoe integratie, relatie en proces elkaar in het therapeutisch werk voortdurend doordringen. Aan de hand van het Huis van Integratie en de metafoor van de zeilreis wordt zichtbaar hoe therapie een beweging kan worden van afstemming, ontregeling, betekenisgeving en herordening.

Dit boek wil therapeuten inspireren om met meer verfijning te kijken naar wat zich in de ontmoeting aandient: in de cliënt, in de therapeut en in het relationele veld tussen beiden. Het nodigt uit tot denken én voelen, tot vakmanschap én verbeelding, tot vertraging én nieuwe beweging.

Het belooft een warm, kunstzinnig en betekenisvol samenzijn te worden, vol ontmoeting, herkenning en nieuwe impulsen. Een mooie gelegenheid om elkaar weer te zien, ervaringen te delen en samen stil te staan bij de kracht van woorden, verbeelding en verbinding.

De locatie volgt binnenkort.

Wij hopen je in groten getale te mogen verwelkomen op deze feestelijke avond.

Bruno en Hilde

IK BEN I.V.-COACH!

LIESBETH FRANSEN

Gesprek met de eerste lichting afgestudeerden

Eind juni studeert de eerste lichting van de tweejarige opleiding I.V.-coaching af aan de Educatieve Academie. We nodigden drie van hen uit voor een gesprek over hoe zij de opleiding hebben ervaren en met welk gevoel ze straks als I.V.-coach het werkveld instappen. Docent Elke Van Heuven luisterde enthousiast mee. Maak kennis met Michael, Eva en Sandra.

Michael

Heeft een professionele achtergrond in IT, maar verdiepte zich gaandeweg in het sjamanisme. Tijdens die sjamanistische sessies voelde hij de nood aan bagage om mensen te begeleiden. Een studie psychologie leek hem te academisch en dus vertrouwde hij op de goede naam en het curriculum van de Educatieve Academie om

de tweejarige I.V.-coaching te starten.

Instagram: @mayura.guide

Eva

Had als germaniste altijd al interesse in verhalen en cultuur. Ze startte als werknemer in HR, maar voelde al snel dat ze niet altijd het mandaat had om meer persoonlijk te worden, terwijl daar net verandering en transformatie mogelijk is. Toen ze overschakelde naar het statuut van zelfstandige ging ze op zoek naar meer diepgang en zekerheid om die coachende rol waar te

maken. Omdat ze al jaren yogadocent was, bleek de Educatieve Academie de logische keuze. De combinatie van lichaamswerk, polyvagaaltheorie, loopbaankennis, intuïtieve wijsheid, spirituele verdieping, wetenschappelijke kaders en creatieve invalshoeken liet alles wat ze tot dan professioneel had opgebouwd mooi samenkomen.

Instagram: @Parelmoed_Coaching

Sandra

Kende de Educatieve Academie al vanuit de creatieve jaaropleiding en de coaching jaaropleiding die ondertussen is omgevormd en uitgebreid tot deze tweejarige opleiding. Als opvoedster wou ze nog meer doen met de opgedane kennis en voelde ze tegelijk dat ze zich de grondhouding nog niet helemaal eigen had gemaakt. Dus ging ze op zoek naar meer verdieping en bedding en startte

ze de tweejarige I.V.-coaching opleiding.

Instagram: @experiment.ongetemd

Jullie gingen elk vanuit jullie eigen professionele context en ervaring op zoek naar meer verdieping om mensen te begeleiden. Op welke manier hebben jullie die hier gevonden?

Eva: “De I.V.-coaching opleiding biedt een brede waaier aan methodieken waardoor een heel speelveld zich ontvouwt. Dat zorgt absoluut voor stevigheid. De integratieve aanpak zorgt ervoor dat we niet in een bepaald hokje zitten en dat we veel mensen kunnen gaan helpen. Bovendien hebben we een netwerk opgebouwd om door te verwijzen waar nodig. Ik ga hier eind juni met trots buitenwandelen als I.V.-coach.”

Sandra: “Dat voel ik ook. Ik ben coach! Gedurende twee jaar krijg je hier de tijd om te zakken en te verdiepen in die rol. Er komt veel op je af, je gaat een proces aan met jezelf om de coach in je naar buiten te brengen. De integratieve, holistische aanpak zorgt ervoor dat puzzelstukken samenvallen en beweging mogelijk wordt. Die diepgang kan je onmogelijk bekomen in een korte opleiding.”

Michael: “Alle technieken en methoden komen ook vanuit een therapiecontext. Je krijgt les van therapeuten, niet van coaches. Ze benadrukken heel vaak ‘dit is therapie, dit is coaching’. Binnen die grijze zone krijg je genoeg bagage. Ik voel me dus goed geëquipeerd om met mensen en moeilijkere thema’s om te gaan. Ik ben een gids die aan de zijlijn staat en de E.A. heeft me in mijn kracht gezet om dit te doen. De opleiding heeft me meer vertrouwen gegeven.”

Eva: “Zeker. Ik voel ook dat ik wel wat in mijn rugzak heb zitten nu. Dit is een serieuze job en ik neem dat ook serieus.”

Jullie geven aan dat je in de opleiding veel bagage krijgt. Dat zullen jullie docenten zeker ook bevestigen.

Docent Elke: “Klopt. Het is een heel volle opleiding. Twee jaar lang, 18 lesdagen per jaar. Ze proeven van alles en krijgen heel veel praktijk. Er zijn stage-uren, er is supervisie en er wordt veel in groepjes geoefend. En dan is er natuurlijk ook nog de

*Michael: ‘Er zijn maar
weinig instellingen met de
bagage van de
Educatieve Academie’*

Eva: ‘Doordat de opleiding door therapeuten gegeven wordt, kon er snel veel warmte, kwetsbaarheid en gedragenheid in de groep ontstaan’

voorbereiding voor de lesdagen. Heel veel kilometers dus die je helpen om in je nieuwe rol te groeien en je verplichten om te coachen. Tijd en ruimte ook om jezelf beter te leren kennen. Dat is nodig. Zo kan je tijdens je opleiding al aangeven waar je zelf tegenaan loopt.”

Hoe voelen jullie die persoonlijke groei?

Michael: “Het is mooi om te zien hoe ieder zichzelf ontwikkelt en zijn of haar eigen stijl vindt. Bij de start hadden we daar totaal geen idee van, was er ook weerstand bij bepaalde oefeningen. En toch heeft iedereen zijn of haar pad gevonden. Je gaat ook heel hard zelf in proces. Ik ben soms knock-out thuisgekomen ’s avonds. Je komt voor een opleiding, maar werkt tegelijk heel hard aan jezelf.”

Eva: “Je gaat tijdens de opleiding inderdaad door een proces dat je cliënten ook aangaan. Dat maakt dat ik meer belichaamd in mijn werk kan staan. Wat je leert, integreer je niet alleen in je werk, maar onvermijdelijk ook daarbuiten, zoals in je gezinsleven. De keuze voor de E.A. vloeiende voort uit een verlangen om mijn professionele richting dieper te verankeren in wie ik ondertussen geworden was. Wat de opleiding mij gaf, is een soort legitimatie om meer abstracte en spirituele methodieken die ik al langer persoonlijk hanteerde ook voluit in mijn coachingpraktijk te integreren. Die interesse was er altijd al, maar leefde voornamelijk in mijn yogalessen en ietwat aarzelend in coaching. Nu voel ik genoeg gronding om ze ten volle mee te nemen in sessies met coachees.”

Sandra: “We krijgen hier heel veel tijd om te oefenen. Die vele oefeningen brengen kwetsbaarheid teweeg. Dat is ook iets wat je moet leren verdragen, eruit leren en omzetten naar kracht.”

Eva: “Dan helpt een goede groep zoals de onze. Doordat de

opleiding door therapeuten gegeven wordt, kon er snel veel warmte, kwetsbaarheid en gedragenheid in de groep ontstaan.” Sandra: “Zeker. Ik ben gewoon heel blij en trots dat ik hier als coach afstudeer. Ik kan hier veelzijdig mee aan de slag en zal beweging kunnen brengen. Het past gewoon heel goed bij wie ik ben.”

Wat is het voornaamste dat je meeneemt uit deze opleiding?

Michael: “Er is zoveel, maar als ik toch iets moet noemen is dat de grondhouding en het ‘niet weten’. Dat heeft me het meeste gebracht in relatie met cliënten. Je moet het niet oplossen, maar spaceholder zijn voor hen.”

Sandra: “Ik sluit me hierbij aan. Die superbelangrijke grondhouding, bij de cliënt blijven in het moment, vanuit veiligheid, vertrouwen en avontuur en het ‘niet weten’ om van daaruit beweging te kunnen faciliteren, is ook voor mij de krachtbron van de E.A. en deze opleiding. Door constant te blijven oefenen om die grondhouding echt eigen te maken, en je eigen proces hierbij in de ogen te kijken, krijg je een enorm sterke rugzak mee. Zo voelde ik me de afgelopen twee jaar zakken in mijn lijf en vertrouwen krijgen in het mogen en durven opnemen van mijn rol als coach.”

Eva: “In HR denk je altijd in groeiprocessen. Aan het einde van een project moet er resultaat zijn, je hebt een soort van ‘contract’ waarbij je moet opleveren. Terwijl bij E.A. ‘het zijn’ heel veel waarde heeft gekregen. Die waarde van het zijn en daar beweging in proberen brengen, heb ik leren appreciëren.”

Sandra: “Ik ben ook dankbaar voor de supervisie. Dat werkt drempelverlagend en zorgt ervoor dat je blijft leren over jezelf.

Sandra: ‘Gedurende twee jaar krijg je hier de tijd om te zakken en te verdiepen in de coachende rol. Er komt veel op je af, je gaat een proces aan met jezelf om de coach in je naar buiten te brengen’

Je toetst af en gaat weer stevig in de juiste schoenen staan.”
Eva: “Klopt. Tijdens de supervisie krijg je een loop op je als coach. Dat vraagt toch weer een andere soort kwetsbaarheid waar je veel uit leert.”

Wat gaan jullie doen als jullie hier eind juni buitenstappen?

Michael: “Ik heb al veel opleidingen gevolgd, maar daar nog nooit iets van op mijn website gezet. Het I.V.-coaching certificaat mag er wel op en voelt als de noodzakelijke stap om al de rest er nu bij te kunnen zetten. Een certificaat zet je gewoon in je kracht, ook al doe ik het vooral voor mezelf. Toch leest de buitenwereld dat graag. Hoe dan ook gaat het een verschil geven, ik kijk ernaar uit om het te krijgen.”

Alle drie: “Na juni gaan we vooral eerst verder met wat we hier de afgelopen twee jaar hebben vergaard. We gaan er echt iets mee doen. We nemen zo’n brede waaier aan kennis en vaardigheden mee naar huis: dat heeft tijd nodig om te landen en te oefenen. We gaan ons dus verplicht even inhouden om meteen nieuwe korte trainingen of opleidingen te volgen.”

Het mandaat als coach met goed afgelijnd zijn

Elke Van Heuven is naast Inge Wouters en Gitte Beaupain docent in de tweejarige opleiding I.V.-coaching. Hoe kijkt zij naar het traject dat ze samen met de studenten de afgelopen twee jaar hebben afgelegd?

Elke: “Voor ons was het als docenten en als Educatieve Academie het spannendste om te zien of we het mandaat als coach goed afgelijnd kregen. Wat is coaching en wat is therapie? Het gaat er niet zozeer over wat je als coach of gids kunt, maar wel wie er tegenover je zit. Heeft die cliënt een goed georganiseerd zelf? Iemand kan met een coachende vraag komen, maar een heel andere onderliggende persoonlijke nood hebben. Coaching is een dynamisch proces waar tempo achter zit. Als ik de twee-dejaars bezig zie en hoor, kan ik alleen maar fier zijn want ze hebben dat mandaat echt goed te pakken. In alle oefeningen die we doen, kunnen ze goed aanvoelen wat een echte coachende

vraag is en wat thema’s zijn waar minder nood is aan dynamiek. De groep heeft dat goed aangevoeld, ze kennen de zandbak en het speelveld goed. Dat is noodzakelijk voor hun eigen praktijk. En moesten ze twijfelen, kunnen ze vertrouwen op hun netwerk of inchecken tijdens supervisie. Ik ben ook blij met de opbouw. Het eerste jaar hebben we heel hard gewerkt op ‘wie ben ik als coach’, tijdens het tweede jaar kwam het ‘ik in relatie met mijn cliënt’ aan bod. Wat kun je brengen, klopt de relatie, de frequentie? Ik ben ervan overtuigd dat deze opbouw en praktijk ons gaat onderscheiden van de minder gefundeerde opleidingen in het veld. Onze studenten hebben veel kunnen oefenen met elkaar en dat hebben ze volledig aan zichzelf te danken.”

I.V.-therapeut, I.V.-counselor of I.V.-coach

3 VERSCHILLENDE MANDATEN EN WERKVELDEN

Op de Educatieve Academie bieden we drie kernopleidingen aan in de Interactionele Vormgeving. In alle drie de opleidingsstromen zijn een dynamische leeromgeving, ervaringsgericht leren en praktijkoefeningen ingebed in een degelijk professioneel kader. Studenten oefenen met elkaar en ervaren, verdiepen en integreren de aangeboden leerinhoud. We verbinden lichaam, hoofd, hart en ziel, het individuele en het collectieve.

Dit alles vanuit onze vier basispijlers: integratief, wetenschappelijk, creatief en transparant.

De sterktes van onze I.V.-kernopleidingen:

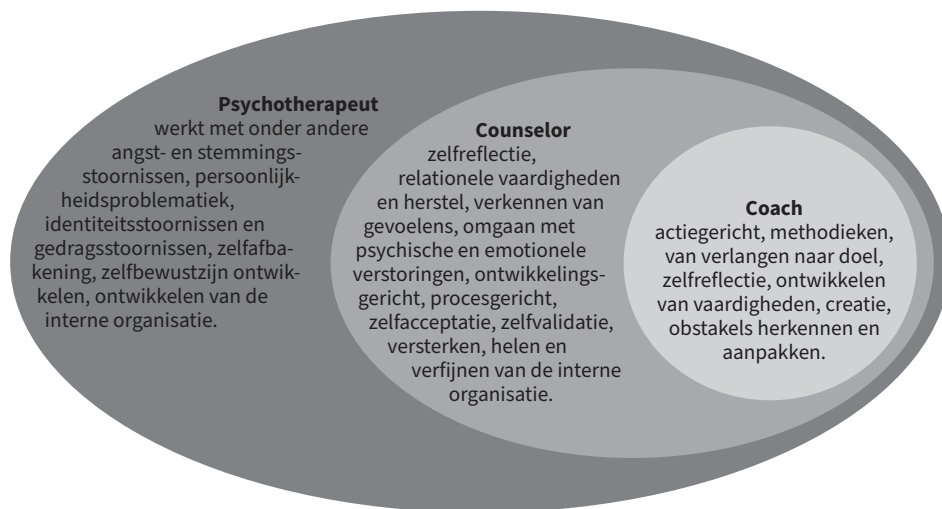
- Ervaringsgericht leren, theoretische kaders en praktisch/technisch oefenen komen evenredig aan bod.
- De werkaliantie en de grondhouding zijn de bedding van deze integratieve psychotherapieopleiding.

- Heldere integratieve kaders ondersteunen onze methode: I.V.-driehoek, vier kwadranten, integratief en integraal ontwikkelingsmodel, hypothesemodel.
- De docenten zijn integratieve therapeuten gespecialiseerd in één of meerdere basisrichtingen in de psychotherapie (experimenteel georiënteerde, cliëntgerichte, systeemgeoriënteerde, cognitieve-gedragstherapiegeoriënteerde, analytisch georiënteerde) en/of een bepaalde specialisatie zoals traumaverwerking, koppeltherapie, lichaamswerk. Alle docenten doen ook therapeutische begeleidingen, meestal binnen een eigen praktijk.

Professionele verdieping gaat op de E.A. hand in hand met de persoonlijke groei van studenten.

Het mandaat of werkveld

Bij elke opleiding en bijhorend certificaat hoort een ander werkveld en mandaat om met een cliënt te werken. Het schema hiernaast geeft aan binnen welk werkveld de therapeut, de counselor en de coach zich bewegen.

VIERjarige opleiding I.V.-psychotherapie

De vierjarige psychotherapieopleiding in de Interactionele Vormgeving is een postgraduaat in samenwerking met Hogeschool Vives. De opleiding voldoet volledig aan de strenge kwaliteitseisen die de EAP (European Association of Psychotherapy) op Europees niveau oplegt. **Als I.V.-psychotherapeut afgestudeerd aan de E.A. kan je het ECP (European Certificate for Psychotherapy) aanvragen waarmee je in verschillende Europese landen officieel als psychotherapeut erkend bent.** Een I.V.-psychotherapeut biedt een volwaardige therapeutische

begeleiding aan zijn, haar of hun cliënt. De vorm van de begeleiding komt tot stand in interactie met de cliënt en zijn hulpvraag. Cliënten kunnen bij meerdere mutualiteiten een tegemoetkoming aanvragen voor hun begeleiding.

Scan voor meer info over de
I.V.-PSYCHOTHERAPIEOPLEIDING

DRIEjarige opleiding I.V.-counseling

Wie niet in aanmerking komt voor de vierjarige opleiding, maar wel graag professioneel mensen wil begeleiden in levensprocessen, kan de driejarige counselingopleiding volgen. Er zijn twee afstudeerrichtingen: kinder- en jongerencounselor en volwassenencounselor.

Volwassenen

Je krijgt een degelijke professionele basis waarin de therapeutische grondhouding en inzicht in intermenselijke dynamieken centraal staan. Vanuit een integratief kader leer je diverse therapeutische methodieken en stromingen kennen en toepassen. Je leert de specifieke rol van counselor met alle mogelijke grenzen en mogelijkheden kennen en integreren.

Scan voor meer info over
VOLWASSENENCOUNSELING

Kinderen en jongeren

Kinderen begeleiden vraagt een andere taal: een doe-taal, een voel-taal, een speeltaal, een woordeloze taal. In deze opleiding zoeken we samen naar manieren om het zelfhelend vermogen van kinderen terug aan te wakkeren zodat het gezonde innerlijke kind meer draagkracht kan bieden aan het gekwetste stuk. Je leert kinderen en jongeren omgaan met o.a. verdriet, boosheid, rouw, trauma, emotionele pijn en spanning. We werken met kinderen, jongeren en hun context en besteden ook aandacht aan het (samen)werken met ouders.

Scan voor meer info over KINDER- & JONGEREN
COUNSELING

TWEEJARIGE OPLEIDING I.V.-COACHING

Deze opleiding richt zich tot iedereen die graag coachend met mensen aan de slag wil. De nadruk ligt op het leren opbouwen van een vertrouwensvolle werkrelatie met coachees, het leren kennen van coachende kaders en het inoefenen van coachende methodieken. I.V. coaches gaan na hun opleiding **aan de slag met mensen die een stabiel en afgebakend zelf hebben, in staat zijn tot regie over hun eigen leven en zelfreflectie, en van daaruit doelen kunnen formuleren.**

Wat kan je na de opleiding tot I.V.-coach?

- vanuit een stevige grondhouding werken met diverse integratieve coachingstechnieken waarbij telkens de coachee en zijn ingang centraal staan;
- een keuze maken uit integratieve interventietechnieken, rekening houdend met de vier pijlers van I.V. (integratief, creatief, wetenschappelijk en transpersoonlijk);

- zicht houden op de complexiteit van een proces en daarbij in het niet-weten kunnen blijven;
- oog hebben voor een existentiële onderlaag;
- door integratie van de verschillende lagen en aspecten duurzame (gedrags)veranderingen faciliteren;
- vanuit een dynamisch perspectief werken zodat er (terug) beweging ontstaat in vastgelopen processen.

Lees zeker ook het interview met de eerste lichter afgestudeerden van deze opleiding op de E.A. op p. 24.

Scan voor meer info over
I.V.-COACHING

Na deze drie kernopleidingen kan je aansluitend specialisatiejaren of vervolgopleidingen volgen. Ontdek ons aanbod voor het academiejaar 2026 – 2027 op p. 46 (jaaropleidingen) en p. 50 (korte trainingen, supervisie en terugkomdagen).

SUPERVISIE

De groepssupervisedagen op de Educatieve Academie zijn telkens opnieuw een verrijking voor alle deelnemers. Eind juni organiseren we een supervisedag specifiek gericht op I.V. afgestudeerden. Lynn Jespers, klinisch psycholoog, integratieve psychotherapeut en docent contextuele therapie aan de Educatieve Academie, begeleidt de dag.

Terugkomdag voor I.V. afgestudeerden

Ben je afgestudeerd I.V.-therapeut en verlang je naar verdieping, scherpste én gedragenheid in je werk?

Tijdens deze exclusieve groepssupervisedag nodigen we je uit in een veilige, stimulerende ruimte waarin we klinische casussen, innerlijke processen en professionele positionering samen onderzoeken.

Lynn combineert in haar supervisiestijl:

- contextuele scherpste (loyaliteit, meerzijdige partijdigheid, legaten & delegaten);
- integratieve methodieken (lichaamsgericht, experiëntieel, systemisch, oplossingsgericht, cognitieve gedragstherapie);
- diepgaande aandacht voor de therapeutische werkrelatie;
- regulatie, draagkracht en professionele maturiteit.

Tijdens deze terugkomdag werken we niet alleen inhoudelijk, maar ook op procesniveau:

- Wat gebeurt er in jou als therapeut?
- Waar raak je betrokken?
- Waar verlies je positie?
- Wat vraagt deze cliënt van jouw volwassen plek?

Wat mag je verwachten?

- casusbespreking met ruimte voor nuance;
- reflectie op jouw therapeutische identiteit;
- concrete handvaten die je meteen kan toepassen;
- collegiale bedding met maximaal 10 ervaren I.V.-therapeuten.

Info en inschrijven

dinsdag 23 juni 2026

10u - 17u

Meer info op educatieve-academie.be/aanbod/professionele-verdieping/supervisie/ of via deze QR-code

Sterven I.

Hij zoekt zich een houding, zegt de dokter
Hij wringt zich een houding, zie ik
En puft af en toe eigen,
best aardige geluiden
ademen dat stokt en verder en zwaarder
in een toonaangevend skelet - knoken
en kraak
Open en toe stand tussen waken en slapen
tussen vasthouden en vastgehouden worden
Oefenen in vergeven
Oefenen in overgeven
- losgelaten in stukjes en beetjes

Sterven II.

Longen die zich kostte wat het kost
met zuurstof blijven vullen
Als een trekzak gaan ze
heen en weer
Die laatste noten nog
rekken en strekken
klinken, diep uitgezogen
als door een blaasbalg
die het vuur niet laat doven
Hoe lang blijft dit lijf nog gloeien
Dit is het omgekeerde van groeien

Sterven III.

De nietszeggendheid van deze dag
gekleurd in rauwe tinten grijs
werpt zijn schaduw over de laatste uren
van een verlaten man
die op zijn beurt verlaten heeft
wat hij maar verlaten kon
"Laat mij maar", is wat hij vroeg
Zodat hem niets nog verweten kon worden
loshangende wolken drijven voorbij
uit elkaar geplukt - gepulkt
alsof ook voor hen
dit leven niet meer te lijmen valt
Het is uitkijken nu naar straks
naar de op - lossing in het licht
van een klein ongemakje
dat hij was geweest
een klein ongemakje
dat voorbijgleed

Sterven IV.

Een laatste erkenning
van mijn zijn.
Er geweest zijn.
Ik ben er geweest...

Moira Nauwens

Muziektherapie

SONJA AALBERS

Muziektherapie. EIMT en emotieregulatie bij depressieve klachten. Sonja Aalbers, Acco, € 37,50

WIE SCHREEF HET?

Sonja Aalbers is muziektherapeut, supervisor en onderzoeker. Ze promoveerde op dit onderwerp en is voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie en medeoprichter van het internationale netwerk voor muziektherapie bij depressie. Vanuit haar praktijk SonaNova biedt ze muziektherapie, leertherapie, supervisie en training voor therapeuten die met EIMT willen werken.

WAAROVER GAAT HET?

Het boek focust op Emotieregulerende improvisatorische muziektherapie (EIMT), een behandelprogramma van tien sessies voor mensen met depressieve klachten. Aalbers ontwikkelde deze methode binnen haar promotietraject. Het is een academisch handboek dat bestaat uit drie delen. Deel 1 biedt een algemene introductie in muziektherapie en de plaats ervan in de zorg, gevolgd door hoofdstukken over emotieregulatie, depressie en de rol die muziektherapie daarin kan spelen. Ook de technieken en de structuur van het EIMT-

programma worden uitgebreid beschreven. Deel 2 richt zich op de praktijk: de opbouw van individuele sessies, suggesties voor implementatie en evaluatie, en voorbeelden uit de klinische praktijk. Deel 3 geeft een overzicht van de wetenschappelijke achtergrond van EIMT. Naast de uitgewerkte individuele behandelvorm is er een eerste verkenning van een mogelijk groepsprogramma.

Achter in het boek staan steekkaarten die per sessie een overzicht geven van het programma. De auteur richt zich tot muziektherapeuten, studenten, zorgprofessionals en iedereen die muziek een plek wil geven in emotieregulatie en depressiebehandeling.

WAT VIND IK ERVAN?

Het is duidelijk dat dit boek voortbouwt op het proefschrift van Aalbers: de insteek is sterk wetenschappelijk en praktisch-technisch. Het is een overzichtelijk, methodisch handboek voor muziektherapeuten die met het EIMT-model aan de slag willen - en dus ook met instrumenten als cello,

djembé en marimba. Voor wie niet in die doelgroep valt, is het minder bruikbaar. Ik was benieuwd naar de drie casussen die in de inhoudsopgave vermeld staan, in de hoop daar meer van het “belevingsaspect” terug te vinden dat Aalbers in de inleiding zelf benoemt als een van de belangrijkste troeven van muziektherapie. Muziektherapie draait immers vooral om voelen en ervaren. Zo komen beleving, zingeving, zelfregie en kwaliteit van leven centraal te staan, schrijft ze. De casussen zijn echter vrij kort en vooral zakelijk beschreven. Daardoor blijf je als lezer wat op je honger zitten als je graag wil “meevoelen” wat de sessies precies doen. Kortom: een uitstekend praktisch handboek voor de EIMT-therapeut. Op een meer ervaringsgerichte inblik in deze therapievorm is het nog even wachten - misschien een mooi onderwerp voor een volgend boek van Aalbers.

• Carla Rosseels

SONAR

ONTDEK DE PODCAST VAN DE EDUCATIEVE ACADEMIE

Op 1 juni gaat een nieuwe podcast de ether in: Sonar. Voortaan luister je gezellig in de zetel, op weg naar het werk of tijdens je wandeling of loopje door het bos naar de stemmen achter de Educatieve Academie. Tim Verhaegen, die eind juni afstudeert als I.V.-therapeut, en Lynn Jespers, I.V.-docente, zijn de makers van dienst. We laten hen aan het woord over het hoe en waarom van Sonar.

Vanwaar het idee van de podcast?

Tim: “Het idee is ontstaan bij het bewonderen van een eindwerkpresentatie op de afstudeerdag in Malle vorig jaar. De studente in kwestie had met behulp van A.I. een podcastaflevering gemaakt van haar eigen eindwerk. Dat interesseerde me. Toen coördinator Sabrina opmerkte dat een podcast uitstekend zou passen bij de Educatieve Academie, greep ik mijn kans. Ik ben ervan overtuigd dat heel wat eindwerken in podcastvorm zouden kunnen verschijnen. En zo ging de bal aan het rollen. Niet veel later vroeg Lynn me of we dit samen konden doen en kijk, een jaar later is de podcast een feit. Het is allemaal redelijk organisch gebeurd. Lynn heeft eerder al podcasts opgenomen, dat helpt. Dat ik zelf een master in audiovisuele kunsten heb, dus ervaring met audiovisuele technieken is een handig extraatje.”
Lynn: “Ik had het idee van een podcast ook al eens geopperd in het docententeam, maar op dat moment liet mijn agenda het niet toe om het project alleen op te zetten. Samen met Tim leek me het wel een haalbare kaart. Tim leidt het technische deel op fantastische wijze in goede banen en ik breng mijn ervaring vanuit mijn eigen podcast mee. Omdat Tim en ik verschillen qua ervaring en expertise, stellen we ook andere vragen tijdens de gesprekken. Ook dat is heel fijn.”

Die podcast mocht een symbolische naam krijgen.

Tim: “Inderdaad. De naam Sonar is vrij snel gevallen. We zochten naar een naam die goed in de mond lag en in de sfeer

zat van de I.V.-vloot en de metafoor van de I.V.-boot. We deden enkele voorstellen, lieten de studentenraad stemmen en Sonar werd unaniem als beste verkozen. Sonar heeft te maken met radiogolven, frequenties en het uitstralen van signalen. Het is ook een techniek die men gebruikt om te navigeren. De perfecte naam dus voor de koers die deze I.V.-podcast opgaat.”

Wat mogen we verwachten van Sonar?

Tim: “Uiteraard draait elke aflevering rond Interactionele Vormgeving. We laten docenten aan het woord die verdieping brengen over bepaalde onderwerpen, laten hen reflecteren over wat er vandaag de dag gebeurt en hoe I.V. daarin een rol speelt. We willen de school via een nieuw medium naar buiten brengen. Daarnaast bieden we I.V.-studenten een klankbord. Op de afstudeerdag presenteren ze elk hun eindwerk. Hoewel iedereen welkom is, is het onmogelijk om alle presentaties bij te wonen. Ik spreek uit ervaring. Dan zou het toch mooi zijn als die toch op een later moment te beluisteren zijn. Dus biedt Sonar ook een kans aan afstuderende I.V.-studenten om gehoord te worden.”

Lynn: “Het is fijn om I.V.'ers die al lang een bijdrage leveren aan Interactionele Vormgeving als stroming aan het woord te laten via een nieuw en toegankelijk medium. Een podcast is gemakkelijk te beluisteren in de auto of ergens onderweg, waardoor het laagdrempelig wordt om bij te blijven met nieuwe ontwikkelingen of gewoon nog eens gezellig een badje I.V. te nemen.”

Wie heeft al achter de microfoon plaatsgenomen?

Tim: “Bruno Van Den Bosch en Hilde Vleugels zijn als oprichters van de Educatieve Academie de gasten van de eerste aflevering. Suzanne Kempeneers die hier al lang lesgeeft en huiskunstenaar, docent en coördinator Katrien Cassiers hebben hun rijke ervaring ondertussen ook gedeeld. We hebben dus drie superboeiende afleveringen klaarstaan. Docenten Marleen Van Laere, die Touw coördineert, en Sabrina Marx, coördinator van de 4-jarige opleiding, komen er zeker ook nog aan. Net als Jan Jacobs, voorzitter van V.V.T.I.V. en auteur van een nieuw boek. En dan gaan we op de afstudeerdag natuurlijk ideeën opdoen voor nieuwe afleveringen.”

Lynn: “Er zijn zeker genoeg fijne I.V.'ers om te interviewen. We bekijken ook de artikels die in KOMPAS verschijnen en er zijn lijsten eindwerken om nog door te nemen. Ik denk dat we op een quasi onuitputtelijke bron van gasten kunnen rekenen!”

Wat is er te ontdekken in de afleveringen die nu al klaar zijn?

Tim: “Sonar biedt ruimte en tijd om te verdiepen. Zowel kenners

als nieuwelingen gaan geboeid zijn. De gesprekken bieden extra lagen bij het I.V.-verhaal, met mooie extra's. Bruno vertelt op een prachtige manier hoe hij en Hilde op het strand tot het idee kwamen om een opleiding te starten. Suzanne geeft inzicht in haar achtergrond, waarom verhalen voor haar zo belangrijk zijn en hoe zij de weg vond naar haar Grieks eiland. Katrien laat je voelen hoe zij het creatieve integreert en keuzes maakt, ook via metaforische verhalen zoals het voorbeeld van de zielenhuid.”

Lynn: “Tim bereidt een aantal verruimende en verdiepende vragen voor. Aangezien een podcast eerder een gesprek dan een interview is, ontstaat er altijd een interessante dialoog tussen de gasten, Tim en mezelf. Die kan geïnspireerd worden door een uitspraak, door iets in de actualiteit, door een project waar één van de gasten mee bezig is ... Zulke momenten zijn altijd heel fijn om te beluisteren omdat ze zo spontaan zijn. Pure vormgeving in interactie!”

Sonar is vanaf 1 juni te beluisteren op alle mogelijke podcastkanalen. Een aflevering duurt ongeveer een uur.

5 X PSYCHO INSTAGRAM

Naast influencers tref je ook heel wat therapeuten aan op Instagram, van heel doortastend tot geweldig grappig. Van hapklare brokken inspiratie tot een speedcursus zelfliefde.

TANJA DIERCKX & SIGYN ELST

1 | Liefdevol scrollen

Druk, druk, druk? Kijk dan eens naar de pagina van *The Rising Circle*, waar rust en zelfzorg primeren. Welzijnscoach Vex King richtte de pagina op samen met vrouw Kaushal en zus Ruchi, met als doel mensen te ondersteunen in hun innerlijke reis naar balans en bewustzijn. Het account met inspirerende quotes tegen een witte achtergrond nodigt uit tot reflectie: welke overtuigingen weerhouden je? Hoe kun je liefdevoller zijn tegenover jezelf? Geen vluchtige afleiding, maar rust en aandacht voor lichaam, geest en hart.
[@therisingcircle](#)

2 | Trots op jezelf

Positieve affirmaties zijn korte, positieve zinnen over iets wat je graag wil hebben of zijn. Door ze telkens weer te herhalen probeer je jezelf te herprogrammeren, tot je affirmaties waarheid worden (of tot ze je zo vervelen dat je dat "iets" niet eens meer wilt hebben of zijn)... Op Instagram kun je hier rond een pak inspiratie vinden. Sommige pagina's zijn nuchterder, terwijl andere de spirituele kant op gaan. Als het werkt, is de affirmatie een quick fix naar meer bewustzijn, innerlijke rust en zelfliefde.
[@affirmatie-en-inspiratie](#) [@positieveaffirmaties](#) [@affirmatiemuurtje](#)

3 | Zeg het met een foto

Empoweren hoeft niet altijd met mooie woorden: *Broken Light Collective* doet het via foto's die je meteen bij je nekvel grijpen. Bij dit collectief kun je je als professioneel of amateurfotograaf aansluiten wanneer je zelf of in je omgeving met mentale-gezondheidsproblemen te maken krijgt. Het is een veilige plek om je te uiten, te delen en elkaar aan te moedigen om te blijven doorgaan, ondanks de zwaarte die ieder van ons kan overvallen.

@brokenlightco

4 | Rust in je feed

The Outdoor Therapist is een blonde langharige knapperd met de naam Zak Hazlett. Deze relatietherapeut uit Utah spreekt je rechtstreeks aan over thema's als grenzen zetten, eigenwaarde, levensvragen, de kracht van vriendschap... onder het motto '*Trying to figure things out and sharing what I learn along the way*'. Het zijn leuke en zinvolle verhaaltjes, warme boodschappen die op een vriendelijke manier aan de man/vrouw/x worden gebracht.

@the_outdoor_therapist

5 | Meme als antwoord

Het mag ook eens wat luchtiger zijn. Lach je blauw met de zelfgemaakte psychotherapie-memes door PsychoDr. Beelden van figuren à la Homer Simpson, Jimmy Fallon en ook huisdieren worden gretig gebruikt om de draak te steken met clichés uit de psychotherapie. De therapeut stelt een vraag, de cliënt antwoordt met een meme. Therapeut: '*We should dive deeper into your mind*'. Cliënt: Gandalf uit The Lord of the Rings zegt '*You shall not pass*', zijn legendarische quote tegen de Balrog op de brug van Khazad-dûm. Zalig!

@psychotherapy.memes

Integratief werken met AC

Toolbox met kaarten

SARA BACKX

Wat gebeurt er als je ACT en I.V. met elkaar in interactie brengt? Dan ontstaat er een nog veel ruimere integratieve therapie die behalve verrassende wendingen vaak ook échte beweging brengt in een therapeutisch proces. I.V.-therapeute Sara Backx maakt er een heel eigen inspirerende en actieve methodiek van.

Als je ACT, Acceptance and Commitment Therapy, al een beetje kent, fronste je misschien wel even de wenkbrauwen bij de titel van dit artikel, want is ACT op zich niet al behoorlijk integratief? Zeker, maar zelf bleef ik ergens toch altijd wat op mijn honger zitten. In dit artikel neem ik je dan ook graag mee in mijn persoonlijke én professionele zoektocht naar de kruisbestuiving tussen ACT en I.V.-therapie, waar ik nieuwe invalshoeken, extra mogelijkheden en vooral werkvormen vond die cliënten nog meer in beweging brengen.

Integratief werken ligt me nauw aan het hart. Intussen is het twaalf jaar geleden dat ik mijn opleiding tot I.V.-therapeut aan de Educatieve Academie afrondde, een traject waar ik nog steeds met een warm hart naar terugkijk. Ook in mijn werk als eerstelijnspsycholoog ervaar ik nog dagelijks de kracht van integratief werken en afstemmen op wat een cliënt nodig heeft. Ik merk dan ook dat ik nieuwe opleidingen of stromingen spontaan probeer te verbinden met het integratieve kader. Met ACT is dat niet anders, al heeft dat wel even geduurd.

STERKERE PSYCHOLOGISCHE FLEXIBILITEIT

ACT kwam enkele jaren na mijn afstuderen aan de E.A. op mijn pad, in mijn blijvende zoektocht om bij te leren. Vooral het integratieve karakter voelde meteen als thuiskomen. Kort gezegd helpt ACT mensen om flexibeler om te gaan met moeilijke gedachten en gevoelens (acceptance), zodat ze kunnen blijven investeren in wat écht belangrijk voor hen is (commitment). In plaats van negatieve gedachten en gevoelens te willen controleren of weg te werken, leren cliënten er op een andere manier mee omgaan, zodat ze niet langer worden tegengehouden in het opbouwen van een waardevol leven. ACT werkt daarbij rond zes kernprocessen:

- acceptatie: ruimte maken voor ongemak en lastige gevoelens
- defusie: afstand nemen van gedachten
- zelf-als-context: loskomen van beperkende zelfbeelden
- mindfulness: contact met het hier- en nu
- waarden: zicht krijgen op wat belangrijk is
- commitment: actie ondernemen in de richting van een waardevol leven, ook al is dat lastig

Samen versterken deze zes processen psychologische flexibiliteit: het doel is dus om veerkrachtiger om te gaan met proble-

men en een zinvol leven te leiden, in plaats van een gevecht aan te gaan met de klachten.

Op zich is deze therapeutische stroming dus behoorlijk integratief. De verschillende lijnen van de I.V.-driehoek komen terug in verscheidene ACT-processen: de semantische lijn bijvoorbeeld komt sterk terug in waardenwerk, de procesmatige lijn o.a. in mindfulness en gericht gedrag in commitment. Toch merkte ik dat sommige cliënten met een bepaalde ACT-interventie niet altijd geholpen waren zoals gehoopt of verwacht. Het was pas toen ik met een I.V.-bril naar de verschillende ACT-processen begon te kijken, dat een aantal puzzelstukjes voor mij op hun plaats vielen.

EN DAAR WAS... DE I.V.-DRIEHOEK!

Zo moet ik vaak terugdenken aan een cliënte die bij mij in therapie kwam met stressklachten. We hadden al met verschillende ACT-processen gewerkt. Zo brachten we onder meer energiegevers en energievreters in kaart via een energiedagboek (waardenonderzoek). Daarnaast ontdekten we dat ze veel last had van kritische gedachten over zichzelf (fusie), die ze probeerde te sussen door perfectionistisch gedrag (vermijding). Na een tijdje was ze bereid om met mindfulness aan de slag te gaan. Dat was een uitdaging, want ik had al een paar keer geprobeerd haar via kleine interventies naar het hier-en-nu te brengen. Dat bleek erg moeilijk voor haar. Zodra ze in de buurt kwam van een gevoel, ging ze er weer van weg en begon ze de sessie vol te praten. Ik had dit al enkele keren benoemd, waardoor ze zich intussen bewust was van dit patroon. Daarom wilde ze de mindfulnessoefening echt wel een kans geven. Ze had bovendien van anderen gehoord dat mindfulness ontspannend kon zijn (hoewel ontspanning natuurlijk niet het eigenlijke doel is). We probeerden een meditatieoefening uit met focus op de ademhaling en het observeren van gedachten en gevoelens. Al snel gaf de cliënte aan dat haar innerlijke onrust alleen maar toenam. Ik zag hoe ze blokkeerde van angst. Ze vertelde dat het voelde alsof ze met een vergrootglas moest kijken naar alles waar ze in haar dagelijks leven van probeerde weg te lopen. De gevoelens van overspoeling en stress die ze vaak ervoer, probeerde ze doorgaans te negeren door gewoon door te gaan. Door haar agenda vol te plannen. Door harder te werken. Dat voelde voor haar vertrouwd en veiliger dan stilstaan, want dan kwamen de

moeilijke gevoelens in alle hevigheid naar boven. Toen ik na onze sessie probeerde te begrijpen wat er was gebeurd, popte de I.V.-driehoek in mij op. Ik besepte dat de meditatieoefening niet afgestemd was op wat zij op dat moment nodig had. Haar ingang lag natuurlijk in doen, voelen was nog te bedreigend. Daarom gingen we nadien letterlijk samen op stap en begonnen we met mindful wandelen. De beweging maakte het voor haar veiliger om voorzichtig contact te maken met haar ervaring. In het begin bleef de aandacht vooral bij zintuiglijke indrukken: wat hoor je, wat zie je, wat voel je op je huid? Gaandeweg werd het veiliger om af en toe eens stil te staan, letterlijk, en haar aandacht naar binnen te brengen. Tijdens die momenten kwam haar pijn naar boven. Ze vertelde hoe ze zich als kind niet gezien voelde. Hoe haar kleine broer, die veel problemen had, alle aandacht binnen het gezin opslopte. Hoe ze zo haar best deed, maar voor haar gezin onzichtbaar bleef. Er zat veel verdriet. Het was dan ook logisch dat ze dit zolang had proberen weg te stoppen. Als het stilstaan te overweldigend werd, begonnen we opnieuw te wandelen. Dat hielp haar om het verdriet beter te dragen. En zo wisselden stilstaan en wandelen elkaar af. Na verloop van tijd konden we van daaruit geleidelijk de overstap maken naar zittende meditatieoefeningen. Daarbij hielp het haar om stevig in haar benen te knijpen om zich veilig en gegrond te blijven voelen.

ACT STRUCTUREREN NAAR DE INGANG VAN DE CLIËNT

Deze casus vormde voor mij het startpunt om I.V.-therapie en integratief werken bewuster te combineren met ACT. Ik begon beter te begrijpen waarom bepaalde interventies bij sommige cliënten minder goed aansluiten, ook al maken ze deel uit van standaard ACT-protocollen. Dat patroon zag ik trouwens in verschillende ACT-processen terugkeren. Binnen het ACT-proces rond defusie wordt bijvoorbeeld soms gewerkt met actiegericht oefeningen, zoals gedachten uitspreken met een gek stemmetje of zingen op een kinderliedje. Voor sommige cliënten werkt dat bevrijdend, terwijl anderen er helemaal op afhaken. Cliënten met een sterkere ingang via voelen vinden het bijvoorbeeld prettiger om gedachten te visualiseren als blaadjes op een stroom. Opnieuw bleek hoe belangrijk het is om interventies af te stemmen op de ingang van de cliënt. Vanuit die ervaringen begon ik mijn ACT-interventies anders

te structureren: volgens interventies die aansluiten bij elke lijn van de I.V.-driehoek. Dat bleek soms een zoektocht, zeker voor ACT-processen die sterk aansluiten bij één specifieke ingang. Waardenwerk wordt bijvoorbeeld vaak erg cognitief aangepakt. Daar botste ik trouwens ook op in mijn eigen proces. Jarenlang zocht ik naar antwoorden in mijn hoofd. Ik probeerde alsmaar te bedenken wat ik naast mijn cliëntenwerk nog wilde doen. Ik merkte dat ik nood had aan meer variatie en creativiteit in mijn werk, maar ondanks talloze waardenoefeningen en reflectieopdrachten kwam er geen duidelijk antwoord. Zo werkte ik in mijn vrije tijd ook al enkele jaren aan een stresstraject, zonder eigenlijk goed te weten wat ik er nu eigenlijk mee wilde doen.

WERKEN MET DE ACTIEKAARTEN

Drie jaar geleden vroeg een vriendin me: 'Wat deed jij als kind eigenlijk graag?'. Ik herinnerde me dat ik graag schreef: gedichtjes, losse zinnen, gedachten op papier. Ik maakte zelfs ooit een muziekmagazine als puber. Omdat je kindertijd vaak sporen bevat van wat écht bij je past, nog vóór je je aanpast aan verwachtingen van buitenaf, was dat het moment waarop ik besloot alles even los te laten, uit mijn hoofd te stappen en gewoon weer meer te gaan doen wat ik leuk vond. Dus begon ik opnieuw te schrijven. Gewoon voor de fun, zonder doel of plan. En toen gebeurde er iets onverwachts. Door te experimenteren met schrijven en poëzie merkte ik hoe de filosofie van ACT steeds opnieuw een bron van inspiratie werd. Wanneer ik af en toe een tekst of gedicht deelde met anderen en daar een ACT-interventie aan koppelde, zag ik hoe woorden plots een andere laag konden aanspreken. En zo ontstond langzaam het idee om zelf een ACT-kaartendeck te maken. Zelf hou ik erg van kaartendecks: ze helpen me om dagelijks stil te staan bij wat echt belangrijk is, maar ook om in de therapiekamer thema's op een speelse en toegankelijke manier bespreekbaar te maken. Vervolgens heb ik enkele maanden geschreven, geschrapt en gepuzzeld tot alles op zijn plaats viel.

Het resultaat ligt er nu, de Actiekaarten: een Nederlandstalig kaartendeck met 44 ACT-werkvormen, verdeeld over de zes ACT-processen. Op de voorzijde van elke kaart staat een kort gedicht, op de achterzijde staat een bijpassende ACT-oefening. Intussen hebben de actiekaarten hun weg gevonden naar verschillende praktijken, waar ik erg blij mee ben. Ze zijn het resultaat van mijn persoonlijke zoektocht, maar tegelijk ook een mooi voorbeeld van hoe waardevol de combinatie van ACT en integratief werken kan zijn. In mijn hoofd alleen had ik de antwoorden nooit gevonden. Pas door waarden te ontdekken via actie, door simpelweg meer te gaan doen, kwam het schrijven opnieuw op de voorgrond. Daarom vind ik het zo belangrijk dat we als ACT-therapeuten klassieke waardenoefeningen, die vooral het denken aanspreken, zoals waardenlijsten en reflectievragen, aanvullen met werkvormen die vertrekken vanuit voelen of doen. Door cliënten bijvoorbeeld uit te nodigen eens iets te doen wat ze als kind graag deden. Door hen eenvoudigweg te laten opmerken waar ze energie van krijgen. Of door hen te vragen eens wat foto's te maken van wat voor hen waardevol is.

Sara Backx is klinisch psycholoog en integratief psychotherapeut, afgestudeerd aan de Educatieve Academie (2014) met een verdere specialisatie in Acceptance and Commitment Therapy (ACT). Ze werkt bijna 20 jaar als eerstelijnspsycholoog aan Universiteit Antwerpen, waar ze individuele therapie geeft aan jongvolwassenen, groepstrainingen begeleidt en opleidingen organiseert voor docenten.

Vanuit haar passie voor schrijven en ACT richtte ze *Anders met act* op, een onderneming waarin ze praktische materialen ontwikkelt om ACT nog toegankelijker te maken en integratief toe te passen in de praktijk.

Meer informatie over het kaartendeck en de toolbox op actietools.be

MOOIE KRUISBESTUIVING

Omdat deze inzichten mij zelf zo geholpen hebben, ben ik na het uitbrengen van het kaartendeck mijn integratieve ACT-toolbox verder beginnen uitwerken voor collega-therapeuten. Als I.V.- en ACT-therapeut miste ik namelijk zelf materiaal dat flexibel inzetbaar is voor cliënten met verschillende ingangen. Er is veel versnippering: ACT-materiaal zit vaak verspreid over protocollen en boeken, waardoor je telkens opnieuw oefeningen moet opzoeken of aanpassen. Daarnaast vond ik dus ook niet altijd werkvormen die bruikbaar zijn voor cliënten met

verschillende ingangen, en dat voor élk ACT-proces. Ik miste één allesomvattend naslagwerk met interventies die ik flexibel en op maat van mijn cliënt kon inzetten. Daarom ben ik beginnen bundelen en schrijven. De eerste delen van die toolbox, de 'waarden-in-actie toolbox' en de 'mindfulness-in-actie toolbox', zijn nu klaar. Beide bevatten werkbladen en oefeningen rond waarden en mindfulness, telkens uitgewerkt volgens verschillende ingangen van de cliënt: denken, voelen en doen. Intussen werk ik verder aan de volledige ACT-toolbox die hopelijk eind 2026 klaar zal zijn.

En daarnaast is er natuurlijk ook het kaartendeck waar het allemaal mee begon, de actiekaarten. Hoewel ze niet expliciet

volgens denken, voelen of doen zijn ingedeeld, omvatten ze oefeningen over alle ACT-processen heen. Daardoor kan je ze flexibel inzetten, aangepast aan de cliënt, het moment of het thema dat speelt.

Als mijn zoektocht iets mag bijdragen, dan hoop ik vooral dat meer therapeuten de kracht ontdekken van de kruisbestuiving tussen I.V.-therapie en ACT, zodat we onze cliënten nog beter kunnen ondersteunen in wat zij nodig hebben. Want daar doen we het uiteindelijk voor, toch?

Meer informatie over het kaartendeck en de toolbox op actietools.be

“als je in cirkeltjes
blijft lopen,
probeer dan eens een
hartje te wandelen

aandacht

“altijd in de zon willen zitten
is een onmogelijk doel,
af en toe zal je het moeten doen
met wat regen op je smoel

acceptatie

Denk aan een negatieve gedachte die je vaak
hebt. Bijvoorbeeld: “Ik doe het niet goed genoeg.”
Zeg deze gedachte een aantal keer luidop
ervaar wat dat met je doet.

Zeg deze gedachte opnieuw luidop, maar
eerst: “Ik heb de gedachte dat ...” (gevolg
de gedachte).

Ga nog een stapje verder en zeg nu een
merk op dat ... heb dat ...

“soms eindigt het hoofd stuk
en dan schrijft het hart
gewoon een nieuw verhaal

Het kan lastig zijn om je **verlangens** echt ruimte
te geven. Misschien zijn we het zelfs verleerd om
vrijuit te dromen, omdat we geneigd zijn om te
luisteren naar onze **angsten**: angst om te falen,
angst om teleurgesteld te worden of angst om
buiten de lijntjes te kleuren. Toch is het waar-
devol om jezelf af en toe die **ruimte** te geven, en
te onderzoeken wat jij echt zou willen. Het maakt
op dit punt nog niet zo veel uit of je de dingen die
je bedenkt ook effectief gaat uitvoeren.

Stel je voor dat je de lotto wint en dat
op morgen plots heel rijk zou zijn.
enkele zorg meer.
oe ziet een typisch
zou jij dan
zou

Denk aan een paar momenten waarop je je goed
voelde of veel energie kreeg.

Wat hebben deze momenten gemeen? Was je
alleen of samen met anderen? Waar was je en
wat deed je?

Wat zeggen deze situaties over wat jij belangrijk
vindt in het leven?

van wat familieleden of

Dat je mij uitgebreid niet verlaat

verlaat mij niet, stel mij nog wat uit
ik ontrol voor jou mijn ziel, een rode looper van verhalen
gooi de maskers af en toon je mijn echte huid

(blozend oefent mijn naakt in worden gezien)

vouw daarna alles en mij zorgvuldig weer op
samen met het hoopje haastige kleren naast ons bed
de schoenen vertrekkensklaar, de neuzen naar het noorden

maar voordat je gaat
wil ik dat je mij eerst
uitgebreid niet verlaat

Sabien Jagers

Nooit meer zeker

TONY VANDERHEYDEN & MARC BUELENS

Nooit meer zeker, Hoe onzekerheid ons leven kleurt,
Tony Vanderheyden & Marc Buelens, Pelckmans, € 22

WIE SCHREEF HET?

Tony Vanderheyden combineert een professionele achtergrond in Human Resources met ervaring in schrijf- en redactiewerk voor onder meer Creatief Schrijven vzw en Antwerpen Leest.

Marc Buelens is auteur en emeritus-professor organisatiepsychologie. Hij schrijft romans en populaire managementboeken, telkens doordrongen van psychologische inzichten over menselijk gedrag in organisaties.

WAAROVER GAAT HET?

Nooit meer zeker is een klein boekje vol mijmeringen omtrent onzekerheid als psychologisch en cultureel fenomeen. Het nodigt uit om te vertragen en het thema vanuit verschillende invalshoeken te onderzoeken. Hoe gaan we om met risico, angst, vertrouwen en betekenisgeving? Een belangrijke rode draad is onzekerheid als menselijke emotie: we voelen het, als positieve spanning en opwindning, maar ook als bron van benauwdheid en

angst. De auteurs onderzoeken hoe we de onaangename effecten proberen te bezweren, en wat daarvan de beperkingen en nadelen zijn. Wat volgt is een pleidooi voor nieuwsgierigheid en verwondering als hulpmiddelen om het niet-weten te kunnen verdragen. Doorheen het boek wordt ook de waarde van creativiteit belicht: onzekerheid als basis voor het maken van kunst en het genieten van spelen en improviseren. We hebben de mogelijkheid om schoonheid te zien in een leven vol vragen, waarbij de antwoorden onduidelijk zijn, voortdurend veranderen en wellicht zelfs niet bestaan.

WAT VIND IK ERVAN?

Dit boek is bestemd voor iedereen die troost en inspiratie zoekt in een wereld waarin de onzekerheden alleen maar lijken toe te nemen. De auteurs geven duidelijk aan dat het niet hun ambitie is om een stappenplan richting gemoedsrust te bieden. Wel een verzameling observaties, ervaringen en studies, die uitnodigen

om met een open geest op verkenning te gaan. De cover geeft mooi de inhoud weer: een groot, wazig vraagteken is bovenop de tekst geplaatst, waardoor bepaalde letters diffuus worden en we niet alles helder zien.

Wat het boek rijk maakt, zijn de uiteenlopende domeinen waaraan wordt geraakt: onder andere bijgeloof, macht, verslaving en valsspelen, maar ook journalistiek, politiek en burgerschap worden behandeld. Er is tevens een bijhorende playlist: elk hoofdstuk start met muziek. Af en toe merkte ik bij mezelf de nood om iets dieper te graven, bepaalde stellingen meer uitgewerkt te zien. Het boek is mogelijk wat ontoereikend voor wie zoekt naar een lijst acties om concreet toe te passen. Voor wie de drang naar houvast en helderheid kan loslaten en zich goed voelt bij een uitgebreid palet aan losse anekdotes biedt dit boek een vat aan ideeën om bij te glimlachen.

• Eveline Tijs

NIEUWE JAAROPLEIDING

Van imprint naar blueprint

Perinatale en vroegkinderlijke ontwikkelingsinvloeden

Integratief werken in de subtiliteit van de therapeutische relatie met het impliciet geheugen van cliënten bij ontwikkelings- en intergenerationeel trauma.

‘The greatest damage done by neglect, trauma or emotional loss is not the immediate pain they inflict but the long-term distortions they induce in the way a developing child will continue to interpret the world and her situation in it.’

Gabor Maté.

Mensen zijn relationele wezens. Ons ontstaan en verdere overleving hangt af van hoe we als eerste celletje in relatie zijn gegaan met onze omgeving. Maar die omgeving heeft al invloed op onze celstructuren generaties en generaties voor er nog maar sprake was van deze cel. In de perinatale psychologie en neurobiologie spreekt men van het ontstaan van preverbale patronen en imprints die in het celgeheugen worden opgeslagen en een blauwdruk vormen voor hoe elke mens in relatie treedt. Het vormt ons impliciet geheugen, dat geactiveerd raakt via de zintuiglijke waarneming. Wat we waarnemen en nog onbewust ervaren tijdens de perinatale (conceptie, baarmoedertijd, geboorte) en de vroegkinderlijke ontwikkelingsperiode is evenzeer van grote invloed op hoe we als volwassene relaties aangaan, beleven en ontwikkelen. Dus ook op de therapeutische relatie!

Tijdens de jaaropleiding ‘Van imprint naar blueprint’ gaan we actief op zoek naar hoe we sensitiever kunnen worden voor dat vaak subtiele ontwikkelingstrauma. In het werken met deze thema’s gaat de psychotherapeut de relatie zelf als helend instrument leren inzetten. De transformerende ruimte binnen een begeleidingsproces krijgt vorm in het hier en nu. De zoektocht naar herstel staat in het teken van het opheffen van het intern conflict tussen de verbinding met de ander en de verbinding met zichzelf.

Onderzoeksvragen tijdens de opleiding

- Wat is het verhaal van jouw conceptie, baarmoedertijd, geboorte?
- Wat heb je moeten doen als kind om de verbinding met je zorgfiguren te bewaren?
- Kon je je eigen natuurlijke levensenergie tot expressie brengen of moest je deze tegenhouden om je aan te kunnen passen aan je omgeving?
- In hoeverre was er ruimte voor jouw behoeften, emoties, autonomie, expressie, grenzen, verlangens, liefde ...?
- In hoeverre heb je geleerd dat je moest kiezen tussen de verbinding met jezelf of de verbinding met de ander? En wat zijn de gevolgen daarvan in je volwassen leven?
- Welke voorouderlijnen zijn mogelijks van belang?

We brengen theoretische kaders tot leven via ervaringsgerichte oefeningen, creatieve werkvormen en opstellingswerk. We experimenteren met allerlei manieren om het impliciet geheugen te activeren.

Doel

Vanuit een integratieve benadering leggen we verschillende perspectieven naast elkaar en laten we deze in interactie treden. We oefenen met elkaar om de therapeutische relatie trauma-sensitief te leren vormgeven, niet alleen via technieken maar vooral via een verdiepende manier van aanwezig zijn en het durven ontmoeten van de ander in de weerloosheid van zijn existentie.

Een werk van ‘verbinding’ ...

We laten ons voor deze opleiding inspireren door o.a. de visie van NARM (Neuro-Affective Relational Model), Anna Verwaal (perinatale imprints), David Chamberlain, Bessel van der Kolk, Gabor Maté, Franz Ruppert, en onze eigen praktijkervaringen.

Doelgroep & vooropleiding

De opleiding richt zich tot hulpverleners, psychotherapeuten, psychologen, counselors, contextbegeleiders. Kortom professionals die mensen begeleiden en daartoe een opleiding gevolgd hebben en die meer willen leren over het werken met mensen die subtiel ontwikkelingstrauma hebben ervaren tijdens hun perinatale of vroegkinderlijke fase. Persoonlijke groei is een enorme bijkomende winst, maar niet het doel van de opleiding.

Je kan deze jaaropleiding enkel starten indien je vooraf de vierjarige therapieopleiding in de Interactionele Vormgeving (I.V.), de driejarige counselingopleiding in de Interactionele Vormgeving (I.V.) en/of een vier- of driejarige volwaardige therapieopleiding elders hebt gevolgd en na goedkeuring van de docent.

Begeleiding

Katrien Cassiers en Moïra Nauwens

Wanneer

10 maandagen

2026: 7 september, 21 september, 5 oktober, 9 november, 7 december

2027: 4 januari, 25 januari, 15 februari, 1 maart en 19 april

Telkens van 10u tot 17u met één uur middagpauze.

Meer info en inschrijven via www.educatieve-academie.be/aanbod/professionele-verdieping of QR-code

ALLE JAAROPLEIDINGEN 2026 – 2027

Naast deze nieuwe jaaropleiding hernemen we bij de Educatieve Academie ook heel wat jaaropleidingen die de voorbije jaren al velen geïnspireerd hebben. Zo komen we tot een aanbod van 12 jaaropleidingen voor het academiejaar 2026 – 2027.

Vooropleidingen & inschrijvingen

Het vernieuwd stroomschema op de volgende pagina's geeft een duidelijk overzicht van welke vooropleiding vereist is voor welke jaaropleiding.

Alle info per jaaropleiding vind je op onze website: cfr. de link op het einde van 'Van imprint naar blueprint' of door deze QR-code te scannen. Hier kan je meteen ook inschrijven. Je betaalt een voorschot van € 250, het restbedrag volgt in de door jouw gekozen formule.

Getrouwheidskorting

Als je de opleiding tot I.V.-psychotherapeut (4 jaar), I.V.-counselor (3 jaar) of I.V.-coach (2 jaar) hebt afgerond of je de voorbije 3 jaar 3 jaaropleidingen bij de E.A. hebt voltooid, geniet je van 10% getrouwheidskorting. Deze wordt verrekend op je factuur, na betaling van het voorschot.

KMO-portefeuille

De jaaropleidingen 'traumaverwerking' en 'begeleiden van rouw vanuit I.V.' geven recht op tegemoetkoming via de KMO-portefeuille. Meer info hierover vind je op onze website bij de opleiding zelf.

JAAROPLEIDINGEN 2026-2027

12 mogelijkheden om te verdiepen

vooropleiding

I.V. Therapie
(4 jaar)
I.V. Counseling
(3 jaar)

Therapie-
opleiding
(3 of 4 jaar) met
goedkeuring
docent

I.V. Coaching
(2 jaar)

De
therapeutische
werkrelatie
(basismodule
2 dagen) **

Integratieve
psycho-sociale
begeleider
(1 jaar)

2 jaaroplei-
dingen gevolgd
bij E.A.

Van imprint
naar blueprint

10 maanden

Integratieve
creatieve
opleiding

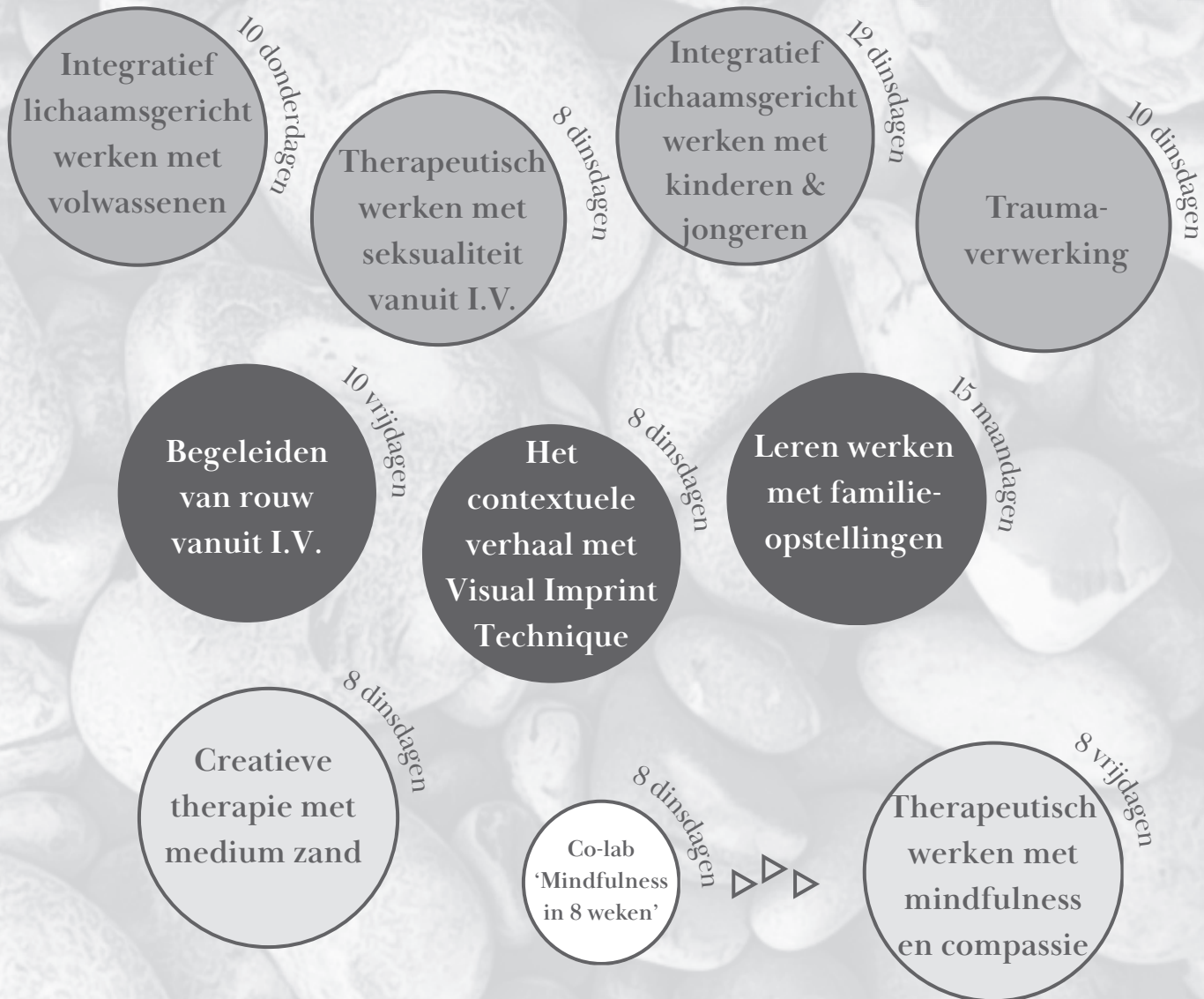
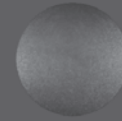
18 dinsdagen

Theater-
therapie

10 maanden

Therapeuten,
hulpverleners en
opvoedkundigen

** voor psychologen, (ortho)pedagogen of mens-
wetenschappelijke opleiding zonder therapeutische vooropleiding

KORTE TRAININGEN

4 NIEUWE KORTE TRAININGEN IN HET ACADEMIEJAAR 2026 – 2027

ROUW- EN VERLIESVERWERKING BIJ KINDEREN

NIEUW

Rouw en verlies vormen ingrijpende ervaringen in het leven van kinderen en jongeren en kunnen een aanzienlijke impact hebben op hun emotionele, cognitieve en relationele leven. Werken met kinderen en jongeren die een verlieservaring hebben meegemaakt, vraagt om een basishouding waarin veiligheid, geborgenheid en afstemming centraal staan. In de therapieruimte is ‘gewoon praten’ vaak niet voldoende. In deze tweedaagse opleiding wordt een integratief kader voor het begeleiden van rouw- en verliesprocessen bij kinderen en jongeren geschetst. We vertrekken vanuit relevante theoretische inzichten en vertalen deze naar concreet toepasbare interventies binnen de klinische praktijk. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de verschillende vormen van rouw en verlies (dood, scheiding, hechting, trauma...) en aan het onderscheid tussen normale en pathologische verlies- of rouwprocessen. Daarnaast gaan we heel hands-on aan de slag met creatieve, beeldende en lichaamsgerichte werkvormen.

Maandag 19 oktober en dinsdag 20 oktober 2026

Docent: Dorien Coeckelbergs

WERKEN MET DE I.V.-MODELLEN

NIEUW

Een masterclass voor I.V.-therapeuten.

Als afgestudeerde en ervaren I.V.'er ken je de basismodellen van de Interactionele Vormgeving. Je kent de meerwaarde ervan in elk psychotherapeutisch traject omdat ze de weergave zijn van de interacties en integratieve elementen van I.V. Ze maken visueel en bewust wat we intuïtief aanvoelen en doen. Ze helpen de ‘vorm’ van de therapie en dus het proces van de cliënt creëren. Als vormgevers in interactie zijn onze I.V.-modellen de afgelopen jaren gegroeid, verder ontwikkeld, nog meer tot leven gekomen. Tijdens deze korte training werken en ‘spelen’ we met de I.V.-modellen. Mogelijk een opfrissing, maar vooral ook een verdieping van de interactiedriehoek, het hypothesemodel, de lagen van diepte, de kwadranten van Wilber. We koppelen deze modellen ook aan de andere modellen uit de verscheidene benaderingen die in I.V. geïntegreerd zijn.

Voor wie?

Je bent ooit afgestudeerd als I.V.-therapeut in een recent of verder verleden en hebt een praktijk, je begeleidt eindwerkstudenten of je bent supervisor binnen de opleiding en je merkt dat er wel wat leeft in het I.V.-huis. Hou jij graag een vinger aan de pols of wil je wel eens terug drinken van de bron? Dan is deze korte training helemaal voor jou. We werken met opstellingen, poppetjes, creatieve technieken, kennis en inzichten, interacties ...

2 maandagen

12 oktober en 26 oktober 2026

Docent: Marleen Van Laere

INTEGRATIEF LEIDERSCHAP

NIEUW

Word de leider die je werkelijk bent.

“Misschien zijn we wel veel meer dan we zelf durven denken”
Leidinggeven in de hulpverlening is soms balanceren op een slappe koord. Je wilt warm en nabij zijn voor je team en je cliënten, maar tegelijkertijd moet je vaak directe boodschappen geven en moeilijke knopen doorhakken. Het is veel ‘samen dragen’ en soms word je daardoor zelf overladen of overspoeld. De druk van buitenaf neemt toe en de ruimte om vanuit je eigen visie te mogen handelen lijkt te krimpen.

Tijdens deze tweedaagse vorming Integratief Leiderschap verdiepen én beleven we ons eigen persoonlijk ‘leiderschap’. We duiken de diepte in om de verschillende gezichten van leiderschap te ontdekken. Vanuit een stevig theoretisch fundament over verschillende leiderschapsstijlen maken we de vertaalslag naar ervaren en voelen: Welke leiderschapsstijl resoneert er werkelijk met wie jij bent? Welke rollen zijn moeilijker voor jou? Wat straalt je uit en waar wil je zelf naartoe groeien? Naast dit zelfinzicht krijg je een concreet kompas dat gestoeld is op een stevig fundament: een model - geïnspireerd door de integratieve blik van Ken Wilber - dat zes jaar lang in de praktijk van de hulpverlening hier in Vlaanderen is onderzocht. Het biedt je een heldere kapstok om de complexe werkelijkheid te ordenen, spanningen onmiddellijk een plek te geven en de regie weer in handen te nemen wanneer er van alle kanten aan je wordt getrokken. Het helpt jou uit de reactieve stress te blijven en stimuleert jou om blijvend te groeien in jouw unieke rol als leider.

Voor wie?

- Hulpverleners die een coördinerende of trekkende rol op zich nemen.
- Leidinggevers in de zorg/social-profit die klaar zijn voor een diepe duik in hun eigen functioneren.
- Iedereen die gelooft dat leiderschap een continu proces van persoonlijke groei is.

2 dinsdagen

11 mei en 25 mei 2027

Docent: Sarah Verreyken

OOSTERSE KRIJGSKUNSTEN IN DE THERAPIERUIMTE

NIEUW

Kung Fu, Tai Chi, Qi Gong — het zijn tradities die al eeuwen verder reiken dan het gevecht. Ze dragen principes in zich die verrassend dicht aanleunen bij wat er in een therapeutische ruimte gebeurt: aanwezig zijn, aarden, ademen, en de ander — en jezelf — leren aanvoelen.

Tijdens deze tweedaagse training verkennen we samen hoe inzichten uit oosterse krijgskunsten een concrete ingang kunnen bieden in het therapeutisch werk. Hoe helpen beweging en stilstand bij het vinden van grenzen? Wat doet een bewuste ademhaling met aanwezigheid en contact? Hoe kan flow — dat moment waarop weten en voelen in alliantie samenwerken — ook in de therapieruimte ontstaan?

Je hoeft geen krijgskunstenaar te zijn om mee te doen. Wel nieuwsgierig naar wat deze oeroude wijsheid jou als therapeut of begeleider te bieden heeft.

2 dinsdagen

2 maart en 16 maart 2027

Docent: Tim Verhaegen

15% korting bij 2 of meer inschrijvingen

Het volledige aanbod van 22 korte trainingen vind je op onze website.

Wil je graag deelnemen, schrijf je dan in via educatieve-academie.be/aanbod/professionele-verdieping/korte-trainingen-hulpverleners/ of scan de QR-code.

NIEUW: Als je tegelijk voor 2 of meer korte trainingen inschrijft en betaalt, krijg je 15% korting. De korting wordt meteen verrekend na het invullen van het inschrijvingsformulier.

Naast de I.V.-kernopleidingen, de verdiepende jaartrainingen en de korte trainingen, terugkomdagen en supervisies heeft de Educatieve Academie sinds dit academiëjaar een gevarieerd aanbod aan co-labs voor iedereen die zich persoonlijk wil ontplooien, ongeacht zijn/haar/hun professionele achtergrond.

Co-labs, tijd en ruimte voor je eigen ontwikkeling en groei

Wil je (weer) in contact komen met jezelf, je essentie, je creativiteit, je eigen proces of thema's die bij je leven?

Wil je in de veilige en gedragen omgeving van de Educatieve Academie aan persoonlijke ontwikkeling doen, los van een opleiding die gericht is op het omgaan met cliënten?

Wil je cliënten graag in groep verder laten ontplooien en groeien?

Wij zijn er voor jou met een breed aanbod aan persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Van een dagworkshop tot een jaartraject. Zorgzaam begeleid door ervaren I.V.-therapeuten en/of creatief therapeuten. Geef jezelf liefdevolle aandacht in een groepstraject.

JAARTRAJECTEN OF PROGRAMMA'S VAN MEERDERE WEKEN

MINDFULNESS IN 8 WEKEN

Je bent op zoek naar meer balans in je leven.

Je hebt vaak last van stress, vermoeidheid of een vol hoofd.

Je wenst je levenskwaliteit te verhogen en beter om te gaan met uitdagingen.

Herken je je hierin? Dan biedt deze 8-weken training Mindfulness (MBCT) je een gestructureerde aanpak om:

- Je innerlijke rust te vergroten.
- Effectief om te gaan met stress en spanning.
- Je draagkracht te versterken en veerkrachtig te blijven bij tegenslagen.

Je leert onder begeleiding van ervaren mindfulnesstrainer Jan Jacobs op methodische wijze:

- Bewust contact te maken met je gedachten, gevoelens en patronen.
- Je geest te observeren en beperkende gewoonten te doorbreken.
- Acceptatie en innerlijke vrede te vinden, zodat je heldere keuzes kunt maken.

De training combineert westerse psychologie met oosterse wijsheid.

8 dinsdagavonden in september en oktober 2026, 19u – 21u30, afwisselend online en op de Educatieve Academie

ZINGEVING – LEVEN IN VERBINDING

Iedereen wordt wel eens geconfronteerd met de vraag naar zingeving. We zoeken naar zin, naar een begrijpen en aanvaarden, naar het plaatsen van de gebeurtenissen en onze bijgaande emoties. Iedereen zal eigen antwoorden vinden, deels in contact met zichzelf en deels in het universeel overstijgende.

Deze existentiële thema's in interactie met anderen bespreken, brengt verdieping.

Iedereen die persoonlijk en professioneel wil groeien door met de groep op pad te gaan, is welkom.

De opleiding is geïnspireerd door de diverse wereldfilosofieën, -godsdiensden, -verhalen en -mensbeelden.

**8 donderdagen, 10u – 17u
oktober 2026 – juni 2027**

THE ARTIST'S WAY

In dit jaartraject staan de bestseller én methodiek The Artist's Way van Julia Cameron centraal. In het door De Nieuwe Creatieven vormgegeven programma leer je weer te spelen en in vrijheid verbinding te maken met je creatieve bronnen. In twaalf bijeenkomsten geef je vorm aan jouw creativiteit. De opdrachten geven je meer focus en aandacht. Je komt in een natuurlijke flow om je dromen te concretiseren. Het boek, de aangereikte materialen en technieken, het schrijven van de ochtendpagina's en je wekelijkse kunstenaarsafspraak helpen je om je creativiteit te laten stromen. Je transformeert beperkende overtuigingen naar ongekend potentieel, heft je blokkades op en (her)ontdekt je diepste verlangens. Verborgen talenten worden ontsluitend, scheppingskracht gaat stromen door elke vezel in jouw lichaam.

**12 donderdagen en vrijdagen, 10u – 17u
september 2026 – april 2027**

KORTE PROGRAMMA'S

GELD VERTELT

vrijdag 13 november 2026, 10u – 17u

HARTCOHERENTIE

november 2026

FAMILIEOPSTELLINGEN

maandag 11 januari 2027, 10u – 17u

MIJN LEVENSLIJN – ONTDEK DE RODE DRAAD VAN JOUW BESTAAN

woensdag 20 januari 2027 (online), 19u – 21u
maandag 25 januari en dinsdag 26 januari 2027, 10u – 17u

LICHAAM EN DANS

maart 2027

MIJN STEM/MIJN MEDICIJN

2 dinsdagen, 4 mei en 18 mei 2027, 10u – 17u

KUNST ALS INGANG

vrijdag 21 mei 2027, 10u – 17u

HOE DE CHAOS ONDER OGEN TE ZIEN DOOR MIDDEL VAN ACTIEVE HOOP

voorjaar 2027

Info & inschrijven

Wil je graag deelnemen, schrijf je dan in via educatieve-academie.be/aanbod/co-lab/ of scan de QR-code.

NIEUW

Als je tegelijk voor 2 of meer co-labs inschrijft (met uitzondering van The Artist's Way), krijg je 15% korting.

Afstudeerdag

UITNODIGING

Op zaterdag 13 juni studeren een 60-tal studenten af als I.V.-therapeut aan de Educatieve Academie. Dat gebeurt naar jaarlijkse traditie op een goed gevulde dag waar elke student zijn/haar/hun eindwerk presenteert voor een jury in de aanwezigheid van familie, vrienden en geïnteresseerden. 60 uiteenlopende onderwerpen die dieper ingaan op een thema benaderd vanuit I.V.

Na de presentaties volgt het ceremoniële afstudeermoment waarbij elke student door de poort wandelt en het certificaat ontvangt. Afsluiten doen we met een feestelijk drankje.

Ook jij kan erbij zijn

Heb je interesse in één of meerdere eindwerken die gepresenteerd worden?

Wil je een student aanmoedigen?

Kom je kennismaken met de Educatieve Academie en/of Interactionele Vormgeving?

Iedereen is welkom op de afstudeerdag! Vooraf inschrijven is niet nodig.

Programma

10u - 17u | presentaties eindwerken

17u - 19u | ceremonieel afstudeermoment

19u - 20u | gezellige afsluiter

Het gedetailleerde uurrooster met een overzicht van alle eindwerken vind je op educatieve-academie.be/over-ons/afstudeerdag-2026 of door deze QR-code te scannen.

Praktisch

Zaterdag 13 juni 2026

10u – 20u

Provinciaal Vormingscentrum Malle
Smekenstraat 61
2390 Malle

De symbolische oversteek door de poort

De afstudeerdag heeft niet alleen een praktische, maar misschien nog meer een symbolische waarde. Deze dag vormt het scharnierpunt tussen het leven als student psychotherapeut en het leven als volwaardige collega I.V.-therapeut. Om dat passend te vieren in een opleiding waarin de transpersoonlijke pijler ook steeds aanwezig is, zit de dag vol rituelen. De studenten 'verlaten' het huis niet zomaar.

We openen de dag samen met alle studenten en docenten. Ze presenteren hun eindwerk aan een publiek en zetten zichzelf daarmee in de wereld. Huiskunstenaar Katrien Cassiers voorziet voor iedere student een ritueel geschenk dat tijdens een overgangsritueel aan elke student afzonderlijk gegeven wordt. Na het ontvangen van het geschenk en getuigschrift wandelen de studenten door een kunstige poort. Een kleine stap met veel metaforische en emotionele waarde. De poort als brug tussen student en het volwaardig collega zijn. Het is het begin van het verdere professionele avontuur en het einde van een aantal jaren intensief studeren, oefenen, schrijven, integreren.

Toch is de poort er niet altijd geweest. Ze verscheen voor het eerst in 2015 naar een ontwerp van voormalig huiskunstenaar Theo Dirkx.

JOUW KOMPAS » OP PAPIER OF DIGITAAL?

Ondertussen heb je de derde editie van KOMPAS in je handen of op je scherm. We hopen dat dit nummer je mag informeren én inspireren. En dat het je op de juiste manier bereikt.

Vanaf september passen we onze abonnementsformule aan. Check dus zeker onderstaande mogelijkheden en pas indien nodig je voorkeur aan zodat je ons magazine blijft ontvangen, op papier of via mail.

KOMPAS op papier

*inbegrepen in je lidgeld of inschrijvingsgeld voor meerjarige opleidingen en jaaropleidingen
of via een vernieuwde abonnementsformule*

Inbegrepen in het lidgeld of inschrijvingsgeld voor:

- alle leden van de V.V.T.I.V.
- alle studenten van de opleidingen I.V.-therapie, I.V.-counseling en I.V.-coaching voor het academiejaar 2026-2027
- alle studenten van de jaaropleidingen aan de Educatieve Academie voor het academiejaar 2026-2027

Beschikbaar via een jaarabonnement of kennismakingsnummer via de webwinkel van de Educatieve Academie:

- Jaarabonnement voor € 40, inclusief verzending binnen België: 4 nummers (september, december, maart, juni)
- Kennismakingsnummer voor € 12, inclusief verzending binnen België

Ontvang je momenteel KOMPAS op papier, maar volg je geen lange opleiding bij de Educatieve Academie in het academiejaar 2026-2027 of ben je geen lid van V.V.T.I.V.? Zorg er dan zeker voor dat je je abonneert via de webwinkel als je ons magazine ook volgend academiejaar op papier wil blijven lezen. Of abonneer je gratis voor de digitale versie via de nieuwsbrief van de Educatieve Academie.

KOMPAS digitaal

gratis

Gratis voor iedereen die zich inschrijft op de maandelijks digitale nieuwsbrief van de Educatieve Academie via educatieve-academie.be/contact/inschrijven-nieuwsbrief of via deze QR-code.

Lees je KOMPAS dus liever digitaal dan ontvang je het gratis 4 keer per jaar in je mailbox.

Over hoop, verschuivingen en tegenkracht

Bruno Van den Bosch

Aan het einde van een academiejaar past vaak een moment van terugblikken. Een moment van bezinning. Een ademhaling tussen wat geweest is en wat nog moet komen. Maar terugblikken is vandaag niet eenvoudig. We leven in een tijd waarin de wereld zich niet rustig laat samenvatten. Er is te veel dat tegelijk op ons afkomt: oorlog en geweld, verschuivende machten, groeiende ongelijkheid, een klimaat dat zich niet langer laat negeren, een publieke ruimte die sneller oordeelt dan begrijpt. Het zijn geen verre bewegingen meer. Ze leven mee in onze gesprekken, in onze lichamen, in onze dromen, in ons gevoel van veiligheid en toekomst.

Ook binnen een academiejaar blijft dat niet buiten de deur. Wat in de wereld gebeurt, reist mee de klas in, de therapieruimte in, de supervisie in, de wandelgangen in. Het kleurt hoe mensen luisteren, leren, twijfelen en hopen. Misschien hebben velen van ons dat het voorbije jaar sterker gevoeld dan ooit: dat kennis alleen niet volstaat, dat methodiek alleen niet volstaat, dat expertise alleen niet volstaat. Alsof deze tijd ons vraagt om niet alleen bekwaam te worden, maar ook menselijker, aandachtiger, moediger.

Want chaos doet iets met mensen. Chaos maakt moe. Ze versnipperd de aandacht, tast vertrouwen aan, vergroot tegenstellingen en verleidt ons tot vereenvoudiging. In onzekere tijden groeit de neiging om ons terug te trekken in gelijk, in snelheid, in controle. Het is begrijpelijk. Wanneer de wereld onoverzichtelijk wordt, zoeken we houvast. Maar net daar ligt ook een belangrijke opdracht: hoe bewaren we onze menselijkheid wanneer de werkelijkheid verhardt? Hoe blijven we in contact met wat kwetsbaar, complex en waarachtig is, zonder eraan ten onder te gaan?

Misschien begint een antwoord niet in grootse gebaren, maar in iets kleineres en krachtigers: hoop.

Niet de hoop die ontkent wat er gebeurt. Niet de goedkope hoop die alles snel van een licht randje voorziet. Maar de hoop die de werkelijkheid onder ogen ziet en toch weigert haar het laatste woord te geven. Hoop als innerlijke daad van verzet. Hoop als de keuze om te blijven bouwen, te blijven luisteren, te blijven zoeken naar betekenis, zelfs wanneer de uitkomst niet gegarandeerd is. Hoop is geen blind vertrouwen dat alles goed komt. Hoop is de moed om aanwezig te blijven in wat nog niet af is.

In een therapeutische en educatieve context is dat geen bijkomstigheid. Het is kernwerk. Wie mensen begeleidt, onderwijst, ondersteunt of opleidt, werkt altijd ook met de vraag hoe een mens zich verhoudt tot onzekerheid, verlies, verandering en verlangen. We werken niet alleen met verhalen van individuen, maar met verhalen die doordrongen zijn van hun tijd. De spanning van de wereld zit mee in het zenuwstelsel van mensen,

‘Elke plek waar aandacht, waarheid en verbondenheid worden beoefend, vormt een tegenkracht voor chaos. Elke ruimte waarin mensen elkaar werkelijk ontmoeten, herstelt iets van wat in de wereld onder druk staat. En wij kunnen dragers zijn van die tegenkracht’

in hun relaties, in hun vragen naar identiteit, veiligheid en toekomst. Daarom is ons werk nooit louter technisch. Het is ook relationeel, ethisch en wezenlijk hoopgevend.

Hoop leeft immers niet in theorie, maar in ervaring. In iemand die werkelijk wordt gehoord. In een leerproces waarin twijfel niet wordt afgestraft, maar gedragen. In een gesprek waarin niet meteen een oplossing wordt opgelegd, maar ruimte ontstaat. In een opleiding die niet alleen kennis overdraagt, maar ook leert verdragen, onderscheiden, verbinden. In een therapeutische ontmoeting waarin een mens mag ontdekken dat breekbaarheid niet hetzelfde is als breuk, en dat wat vastzat opnieuw in beweging kan komen.

Misschien is dat ook wat een academiejaar uiteindelijk nalaat: niet alleen verworven inzichten, niet alleen afgewerkte opdrachten of behaalde doelen, maar kleine verschuivingen in hoe we aanwezig zijn. Iets meer taal voor wat moeilijk is. Iets meer mildheid voor wat kwetsbaar is. Iets meer vermogen om te blijven wanneer het spannend wordt. Iets meer vertrouwen dat aandacht een verschil maakt.

Aan het einde van dit jaar mogen we dus niet alleen kijken naar wat afgerond is, maar ook naar wat gegroeid is. In studenten, in docenten, in therapeuten, in supervisanten, in iedereen die deel uitmaakt van deze gemeenschap. Groei laat zich niet altijd meten in resultaten. Soms toont ze zich in een fijnere gevoeligheid, in grotere nuance, in het leren uithouden van niet-weten, in het minder snel veroordelen, in het meer afgestemd raken op zichzelf en de ander. Dat zijn stille vormen van ontwikkeling,

maar misschien zijn ze in deze tijd wel de meest noodzakelijke.

Laat dit einde van het academiejaar daarom niet alleen een afsluiting zijn, maar ook een herinnering. Dat vorming meer is dan opleiding. Dat kennis pas werkelijk vruchtbaar wordt wanneer ze verbonden blijft met wijsheid, met verantwoordelijkheid en met menselijkheid. En dat hoop geen luxe is voor betere tijden, maar een oefening die juist nu onmisbaar is.

Misschien kunnen we dat meenemen de zomer in, en alles wat daarna komt: niet de illusie van een maakbare wereld, maar wel het vertrouwen dat elke plek waar aandacht, waarheid en verbondenheid worden beoefend, een tegenkracht vormt tegen chaos. Dat elke ruimte waarin mensen elkaar werkelijk ontmoeten, iets herstelt van wat in de wereld onder druk staat. En dat ook wij, in ons werk en in ons leren, dragers kunnen zijn van die tegenkracht.

Want zolang mensen blijven kiezen voor aandacht in plaats van onverschilligheid, voor ontmoeting in plaats van verharding, voor hoop in plaats van verlamming, is de toekomst niet leeg. En misschien is dat, aan het einde van dit academiejaar, het meest wezenlijke wat we elkaar kunnen toewensen:

dat we niet ongevoelig worden voor de wereld,
maar ook niet hopeloos;
dat we de ernst blijven zien,
zonder het licht te verliezen;
en dat we, juist in tijden van chaos,
blijven geloven in wat een mens voor een ander mens kan betekenen.

HET MAGAZINE

KOMPAS is een uitgave van de E.A. of Educatieve Academie en van de V.V.T.I.V. of de Vlaamse Vereniging voor Therapeuten in de Interactionele Vormgeving. Het magazine verschijnt vier keer per jaar en wordt gemaakt door I.V.-therapeuten en gedrukt door Universitas,
www.universitas.be.

Je kan KOMPAS gratis digitaal lezen op
www.educatieve-academie.be/over-ons/kompas

Abonneren op KOMPAS: zie p. 56.

INTERACTIONELE VORMGEVING is een therapievorm waarbij, vertrekkend vanuit een integratieve visie, verschillende therapeutische stromingen in interactie worden gebracht tot een nieuw model. In het nieuwe geheel dat I.V. vormt, bevruchten, verdiepen en verrijken de oorspronkelijke vormen elkaar zonder hun eigenheid te verliezen. I.V. beweegt zich in het spanningsveld tussen de universaliteit van de menselijke problemen en de eigenheid van iedere mens, heeft oog voor de mens in ontwikkeling en voor zijn existentiële en spirituele dimensie.

I.V. integreert experiëntiële met systemische elementen, en lichaamsgerichte en creatieve benadering met gesprekstherapie. I.V. sluit aan bij de vernieuwingen in psychotherapie omdat het oog heeft voor de grotere context en een meerspoorbeleid voert.

DE MENSEN

Hoofredactie: Tanja Dierckx

Layout: Ruth Nachtergaele

Redactie E.A.: Liesbeth Fransen

Cover: Inge Wouters

Redactie: Ann Ceulemans, Carolien Peeters, Carla Rosseels, Diane Van Zegbroeck, Annemie Willemse en Inge Wouters

Verantwoordelijke uitgever: Bruno Van den Bosch

Werken ook mee aan dit nummer:

Carla Rosseels, Elke Van Heuven, Eveline Tijs, Inge Wouters, Jan Jacobs, Katrien Cassiers, Lieve Terryn, Lynn Jespers, Moira Nauwens, Sara Backx, Sigyn Elst, Stéphanie Van Hissenhoven, Tim Verhaegen

Reacties en bijdragen zijn welkom op: kompas@vvtiv.be

KOMPAS is het magazine van de E.A. en de V.V.T.I.V.

Meer info op educatieve-academie.be en vvtiv.be